

Spm. nr. S 1684

Til arbejdsministeren (18/5 95) af:

Ulla Tørnæs (V):

»Hvad er begrundelsen for, at ministeren alligevel ikke ønsker at stramme reglerne for uddannelsesorlov, således at der føres kontrol med, om de kurser, der er bevilget orlov til, også følges?«

Begrundelse

I forbindelse med en debat i dagspressen i april 1995 om manglende kontrol med, om modtagere af uddannelsesorlov rent faktisk følger undervisningen, varslede arbejdsministeren en opstramning af reglerne vedrørende uddannelsesorlov.

Siden hen har ministeren slået sig til tåls med en stikprøveundersøgelse, der skal vise, om modtagere af orlovsydelse i samme periode har haft lønindtægt eller drevet selvstændig virksomhed.

Det er naturligvis ganske udmærket at undersøge, om der finder et misbrug sted på dette område. Men en sådan stikprøveundersøgelse kan ikke stå alene og vil intet vise om fremmedefrekvensen på uddannelsesstederne.

Der udbetales alene i 1995 5 mia. kr. i ydelse til uddannelsesorlov. Og dette sker vel at mærke uden nogen som helst garanti for, at de kurser, der ydes orlov til at følge, nu også bliver fulgt.

Svar (23/4 95)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det er min opfattelse, at spørgsmålet må være baseret på en misforståelse. Jeg har ikke, som det siges i spørgsmålets begrundelse, varslet en opstramning af reglerne vedrørende uddannelsesorlov, og jeg har heller ikke – som det også fremgår af begrundelsen – slået mig til tåls med en stikprøveundersøgelse, der skal vise, om modtagere af orlovsydelse i samme periode har haft lønindtægt eller drevet selvstændig virksomhed.

Jeg har derimod – under et samråd med Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg den 22. marts 1995 – givet udtryk for, at det er påkrævet nøje at påse, at der ikke gives orlovsydelse under forkerte forudsætninger. Ved samme lejlighed sagde jeg, at jeg havde taget initiativ til en mere

sammenhængende overvejelse af eventuelle utilsigtede anvendelser af orlovsordningerne, og at jeg ville tage spørgsmålet om afbrydelse af uddannelsen op i denne sammenhæng.

Overvejelserne om, hvilke justeringer der eventuelt skal ske af orlovsordningerne, er endnu ikke afsluttet, men jeg kan som eksempel nævne, at vi ser på muligheden for at indføre et krav om studieaktivitet i forbindelse med uddannelsesorlov i lighed med, hvad der gælder for SU-modtagere.

Afslutningsvis må jeg påpege, at det ikke er korrekt, når det siges i spørgsmålsbegrundelsen, at der slet ikke er nogen garanti for, at de kurser, der bevilges orlov til, bliver fulgt. Orlovspersonen skal hver måned skriftligt på tro og love erklære, at der fortsat holdes orlov, og at uddannelsen følges, og afgives der en urigtigt erklæring, er der flere sanktionsmuligheder såsom tilbagebetaling, karantæne eller eksklusion fra arbejdsløhedskassen.

Man gik herefter til dagsordenens punkt 16, der var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 245: Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Udligningsreform). Af indenrigsministeren (Birte Weiss). (Fremsat 28/4 95. Første behandling 3/5 95. Betænkning 29/5 95).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 17 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

17) Anden behandling af lovforslag nr. L 246: Forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat og forskellige andre love. (Tilbud om budgetsikkerhed ved statsgaranteret udskrivningsgrundlag samt ændringer som følge af kommunal udligningsreform). Af indenrigsministeren (Birte Weiss). (Fremsat 28/4 95. Første behandling 3/5 95. Betænkning 29/5 95).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under et.

Forhandling

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt som indledning til denne debat komme med en meget stor ros til Indenrigsministeriet. Jeg synes, vi i det udvalgsarbejde, der er foregået, har fået meget grundige svar med beregninger på mange, mange forskellige ting for hver enkelt kommune og for hvert enkelt amt. I løbet af den måned, vi har haft sagen til behandling, synes jeg, at sagsmængden virkelig dokumenterer, at udvalget har haft mulighed for at vende næsten hver en sten, i hvert fald alle de sten, vi har forsøgt at løfte. Vi har fået god hjælp til at få set, hvad der er under dem, af embedsværket i Indenrigsministeriet.

Så vil jeg vende mig til betænkningen og betænkningensbidraget fra Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet og udtrykke en ret betydelig undren. Det fremgår af betænkningen, at mindretallet, altså de tre partier, vil stemme imod de stillede ændringsforslag. Man vil stemme imod rent redaktionelle ændringer, men ikke bare det. Nej, det gælder synspunkter, man har forfægtet under udvalgsbehandlingen, hvor de tre partier gennem argumentation har formået indenrigsministeren til at komme med ændringsforslag. Jeg kan f.eks. nævne det ændringsforslag, hvoraf det fremgår, at der ikke vil være den i bemærkningerne til lovforslaget omhandlede mulighed for at inddrage regionale forskelle i indkomstudviklingen ved fastsættelsen af fremskrivningsprocenten, et forhold, som man i hvert fald fra medlemmer af de pågældende partier har gjort meget stærke indsigelser imod og har forlangt indenrigsministeren i samråd om. Efter at vi har vurderet de synspunkter, der kom frem, kommer indenrigsministeren med tilsagn om et ændringsforslag, som er medtaget i betænkningen, hvorefter de samme partier meddeler, at man i øvrigt agter at stemme imod. Det synes jeg er bemærkelsesværdigt.

Derefter vil jeg vende mig til en anden formulering i betænkningensbidraget fra de tre partier, hvor det lyder:

»Samtidig indeholder den ny udligningsordning en tendens til centralisme, som mindretallet på det kraftigste må tage afstand fra.«

Hvor er den centralisering? Hvis man læser betænkningensbidraget, kan man se, at den centralisering, som man henviser til, går ud på, at kommunerne får en ekstra valgmulighed i forhold til den valgmulighed, de har i dag. Er det centralisering at give kommunerne yderligere valgmuligheder?

Nej, jeg tror såmænd, at hunden først og fremmest ligger begravet i den formulering, der kommer lidt senere i betænkningen:

»Mindretallet frygter, at den stærke understregning af de sociale kriterier vil mindske kommunernes incitament til at løse de sociale problemer.«

Altså sagt med andre ord: Hvis de kommuner, som har de største sociale problemer og dermed også de største sociale opgaver at skulle løse, får bedre økonomiske muligheder for at løse opgaverne, så mener man tilsyneladende, at man har mindre incitament til at løse dem.

Det ligner jo altså meget vel den diskussion, vi har på en række andre områder, at hvis bare man udbetalte færre dagpenge til dem, der er arbejdsløse, og mindre socialhjælp til dem, der er inde under kontanthjælp, så skulle de nok finde sig noget arbejde. Nu overfører man den samme terminologi til den kommunale verden og siger, at hvis de kommuner, hvor de fleste sociale problemer har samlet sig, havde ringere økonomi til at løse problemerne, så skulle de nu nok få klaret dem, hvorimod hvis man giver dem de økonomiske muligheder for at løse opgaverne, så tror man, at man har mindre lyst til at løse dem.

Dér vil jeg godt understrege, at Socialdemokratiet tillid til de lokalvalgte, hvad enten det er lokalvalgte fra de partier, som har skrevet det omtalte betænkningensbidrag, eller fra andre partier, er så stor, at vi er sikre på, at der er en ganske bred opbakning også fra de tre partiers medlemmer af kommunale og amtskommunale råd til at løse de sociale opgaver, der er, og at de er parat til at løse dem inden for de beløb, som de overhovedet har mulighed for at skaffe.

Derfor er vi heller ikke i tvivl om, at der vil være en bred politisk dækning ude i kommunerne for at udnytte de nye muligheder i de kommuner, som får lidt bedre råderum til at løse de problemer, som de har, og hvor flest problemer er samlet.

Så har vi i løbet af udvalgsbehandlingen haft en lang række henvendelser fra en lang række kommuner. Der er fremført synspunkter, nogle med vægt og andre med mindre vægt. Eksempelvis – uden at sætte navn på – har det ikke gjort noget stærkt indtryk på mig, når en borgmester møder op i Folketingets Kommunaludvalg og mener, at dette koster sammenlagt med ændringerne her 100.000 kr. – 100.000 kr. – for den pågældende kommune, og at det vil kunne give grundlag for massive skattestigninger. Det gjorde ikke noget stærkt indtryk på mig.

Omvendt er der en række andre kommuner, som er mødt frem og har argumenteret godt, ordentligt og sagligt for synspunkterne. Det er så også baggrunden for, at indenrigsministeren undervejs i udvalgsbehandlingen over for Folketinget har oplyst, at man inden for den pulje, der er, har sikret, at specielt i de kommuner, som er blevet berørt af dét, der er sket vedrørende omlægningerne på vejområdet, finder man en flerårig løsning, der giver dem en bedre mulighed end det, der lå i det oprindelige lovforslag. Det hilser vi med tilfredshed.

Jeg vil godt til slut sætte spørgsmålstegn ved, om diskussionen omkring fattige og ikkefattige kommuner altid foregår på et fuldt oplyst grundlag. Det er, som om man alene gør fattige kommuner op på grundlag af, hvad skattegrundlaget er i den pågældende kommune. Jeg er helt enig i, at det selvfølgelig er den ene meget væsentlige halvdel af sandheden.

Det er selvfølgelig også derfor, at indenrigsministeren, der jo også er enig i de synspunkter, der er indeholdt i de lovforslag, vi har til behandling, har sikret en bedre udligning for de fattigste kommuner, i og med at overudligningen forbedres, sådan at der nu gives overudligning på 85 pct. eller helt op til 90 pct. af et gennemsnitligt skattegrundlag. Det vil sige, at for de dårligst stillede kommuner bliver der i forhold til indkomstudligningen på indkomstsiden klart skabt forbedringer.

Men det er, som om man glemmer at diskutere den anden halvdel, nemlig udgiftssiden. Vi behøver såmænd ikke bare at se på kommuner. Man kan se på helt almindelige familier. Der er familier med jævne indkomster, som ikke lænere har forsørgerbyrder, som har lav husleje osv., og de behøver bestemt ikke at være fattige, selv om de har jævne indkomster. Anderledes er det med unge familier, der sidder med stor studiegæld, som sidder med stor forsørgerforpligtelse, og som sidder med dyre huslejer. Selv om

de har væsentlig højere indkomster, er det bestemt ikke sikkert, at deres muligheder for at have overskud i økonomien er bedre.

Det samme er tilfældet, når vi ser på kommunerne. Så når vi ser på, hvem der er fattige, og hvem der er rige, er vi nødt til også i den vurdering – det håber jeg, man er enige i – at have både indkomstsiden og nødvendige udgiftssider med i forhold til de opgaver, som Folketinget har bedt det lokale led om at løse bedst muligt, ligest muligt, uanset om man bor det ene eller det andet sted.

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Der er ikke noget så forfriskende, som når hr. Ole Stavad foregiver at være rigtig vred. Heldigvis ved vi jo alle sammen, at sådan forholder det sig ikke, han er ikke rigtig vred.

Jeg skal senere vende tilbage til nogle flere af de ting, som hr. Ole Stavad fremdrog, men jeg er lidt ængstelig for, at debatten nu kommer til at koncentrere sig om en enkelt del af hr. Ole Stavads ræsonnement. Derfor vil jeg gerne i hvert fald på Det Konservative Folkepartis vegne bringe et dementi. Det drejer sig om hr. Ole Stavads enorme ophidselse over et enkelt afsnit i vores betænkning. Jeg vil gerne citere det pågældende afsnit. Der står:

»Mindretallet frygter, at den stærke understregning af de sociale kriterier vil mindske kommunernes incitamenter til at løse de sociale problemer. Resultatet kan blive en cementering af de kommunale problemer.«

Der skal nu nok stå »sociale problemer«, tror jeg. Det er nok en skrivfejl.

Men bortset fra det: Det bliver så i hr. Ole Stavads oplevelsesverden til en snak om VKZ-partierne, der sikkert nu vil sætte dagpengene ned, og at der sikkert skal ydes mennesker, som er i sociale vanskeligheder, mindre kontanthjælp. Altså, undskyld jeg siger det ligeud: Tag det nu roligt, vi frygter faktisk, at en stærkere understregning af de sociale kriterier vil mindske kommunernes incitamenter til at løse de sociale problemer.

Det kan Socialdemokratiet og Socialdemokratiets ordfører jo være uenig i, men at det skulle kunne føre til, at vi i en betænkning omkring den kommunale udligning plæderer for mindre dagpenge og mindre kontanthjælp! Det vil jeg godt bede om at vi fik pillet ud af debatten, for ellers bliver det ikke til at gennemleve den næste times tid.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Det, der bringer mig herop, er sådan set noget af det, hr. Ole Stavad sagde.

Fremskridtspartiet kan da også tilslutte sig, at det er et flot stykke arbejde, der er lavet i Indenrigsministeriet, med alle de mange fine skemaer. Men det er jo slet ikke det, denne sag drejer sig om. Det drejer sig om substansen i det, Folketinget er ved at vedtage. Dér slog det mig lidt, at hr. Ole Stavad uden at nævne navn bruger en borgmester, der har været i deputation i Kommunaludvalget. Han skulle afgive 100.000 kr., og det var ifølge borgmesteren så og så forfærdeligt.

Det kan jeg godt være enig med hr. Ole Stavad i, men hvorfor gik hr. Ole Stavad så ikke et skridt videre og fortalte om de mange borgmestre, også socialdemokratiske borgmestre, masser af socialdemokratiske borgmestre, der kunne fremlægge eksempel på eksempel på denne lovs – undskyld jeg siger det – meget, meget uheldige virkninger?

For hvad er det, der er tale om? Det er også det, der fremgår af den debat, vi havde ved første behandling. Det er jo rent ud sagt, at en lang række danske kommuner, som har drevet en fornuftig økonomisk politik gennem mange år, nu ganske enkelt skal af med nogle penge til kommuner, der mere eller mindre om ikke har levet i en ødsel politik så i hvert fald levet i en lidt letsindig politik.

Lad os tage Københavns Kommune. Jeg ved ikke, hvor mange hundrede millioner kroner det er, de får overført ved den her ordning. Det er alle disse ting, det drejer sig om, og jeg var skuffet over i Kommunaludvalget, at alt, hvad der fremkom, ikke gjorde en gnist indtryk på én eneste af de socialdemokratiske repræsentanter i udvalget.

Nu kommer vi til KL's landsmøde her i næste uge, og så er jeg spændt på at se, hvad der sker deroppe. Jeg tror i hvert fald, regeringen skal regne med, specielt de socialdemokratiske ministre, at de får tørt på ved den lejlighed.

Så vil jeg godt spørge hr. Ole Stavad: Så vidt jeg husker, var hr. Ole Stavad skatteminister, da vi fik den nye skattereform. Den lagde jo op til, at de statslige skatter skal gå ned over en 3-4-års-periode frem til 1998. Det skal man ikke have utak for at de gør. Men hvad er vi på vej ud i nu? En lang række danske kommuner må forhøje skatterne på grund af det, regeringen er i gang med at lave, og så sker der det, at fru

Jensen eller hr. Nødgaard, der modtager sit skattekort, stadig væk skal døje med den samme trækprocent eller måske endda et lille nøk mere på grund af det, man laver her.

Forstå det ret. Det er svært for befolkningen at forstå, hvad det er, man laver herinde, når man får tudet ørerne fulde om, at nu skal de personlige skatter sættes ned, og så går vi faktisk den stik modsatte vej.

Talte jeg i for lang tid? Nå, undskyld.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil godt rose Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet for klarheden i betækningsbidraget.

Jeg synes, det er rart at notere, fordi det er jo dér, vandene skiller i dansk politik, at man har den opfattelse af de sociale kriterier, som tilfældet er; det viser jo, at retningen, den politiske hovedretning, er rigtig i det, der er lavet. Men jeg synes, at det er en ret fantastisk tankegang, at selv med den øgede vægtning, der er i de sociale kriterier, er det jo stadig kolossalt dyrt at være en kommune med sociale problemer.

Noget af det, der gjorde indtryk på mig, da vi havde besøg af deputationerne i Folketingets Socialudvalg, var de borgmestre, som kommer fra kommuner, der stort set er kendetegnet ved ikke at have sociale problemer, ikke alle dem, der kom, men nogle af dem, der kom. De tillader sig, synes jeg, den flothed at sige til en kommune som København, hvor det er en kendsgerning, at 60 pct. af befolkningen er på overførselsindkomst, at hvis de bare lyttede lidt til en kommune i Jylland med 9.000 indbyggere og strammede administrationen op, så kunne Københavns problemer nok klares. Altså magen til proportionsforvrængning skal man da vistnok lede længe efter; det tror jeg egentlig også de fornemmede, da vi fik diskussionen i deputationerne.

Jeg vil så sige om deputationer i øvrigt, at der skete jo mange spændende ting; der var vel også nogle, der steg på, da diligenen nu alligevel skulle køre.

Noget af det, jeg fandt interessant, var, at en borgmester fra Vejle Amt – og jeg kender det område sådan rimelig godt – var kommet, ikke fordi han ikke fik penge ud af det fra en landkommune, men han synes egentlig, han havde fortjent at få lidt flere. Jeg kan så se af den efterfølgende lokale debat, at de resterende byråder har undret sig noget over, at han tog med

herover. Byrådet var ikke orienteret om, at han på byrådets vegne tog herover.

Altså, det her er jo også en præcis og veltilrettelagt kampagne for Venstre og De Konservative, og det har man selvfølgelig lov til. Ikke i alle tilfælde, men i nogle af tilfældene synes jeg ikke, at de, der kom i deputation, var med til at forstærke argumentationen.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg glæder mig over, at hr. Torben Rechendorff kender mig så godt, at hvis jeg ser rigtig vred ud, så er det ikke, fordi jeg er det. Så er det bare, fordi jeg mener meget af det, jeg siger.

Jeg er desværre ofte blevet misforstået, når jeg sådan siger det med den pondus, som jeg nu er i stand til, og så formentlig – jeg kan jo ikke selv se det – ser vred ud, men ikke er det. Så det er jeg glad for at hr. Rechendorff er opmærksom på.

Så var der spørgsmålet om de sociale problemer, om det, at vi går ind og giver en bedre dækning. Mit eksempel med dagpengene og kontanthjælpen var ikke et forsøg på at sige, at det har noget med denne her sag at gøre ud over argumentet om, at hvis nu man sætter dagpengene ned, så skal de, der er ledige, nok komme i arbejde. Sådan set ligner det meget argumentationen med, at hvis det er sådan, at man nu hjælper med færre penge dér, hvor man har de sociale problemer, så skal de nok finde ud af at løse dem.

Eller mener hr. Torben Rechendorff virkelig, at vi med den udligningsreform, vi laver her, når et resultat, så det bliver en god forretning for nogle kommuner at have sociale problemer? Det tror jeg bestemt ikke man med nogen rimelighed kan påstå er resultatet af denne her reform. Derfor vil der stadig væk være stærke incitamentter – også ud over de rent menneskelige – til at løse de sociale problemer.

Til hr. Nødgaard denne bemærkning: Jeg glæder mig meget over, at erkendelsen af, at vi lavede en skattereform, som betyder, at skatterne går ned, nu endelig kommer. Altså, indimellem skal man vente længe, inden takken kommer, men bedre sent end aldrig. Der er, som det også fremgår af de svar, vi har fået fra indenrigsministeren under udvalgsbehandlingen, ikke noget som helst belæg for at påstå, at risikoen for skattestigninger er større, fordi vi laver en omlægning inden for de rammer, vi gør her, og med den overgangsordning, vi laver her i forhold til, at vi ikke havde lavet den.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg skal senere i min ordførertale gøre rede for de forskellige spørgsmål, der er blevet rejst, også i forbindelse med det udvalgsarbejde, der har været i gang.

Men jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige til hr. Ole Stavad: I dag hører vi det jo nok en gang. Vi koncentrerer os. Vi kan kun se noget, der hedder et socialt kriterium. Det er sådan set det eneste, man kan få øje på. Hvor ville det have været vidunderligt, hvis hr. Ole Stavad fra talerstolen her ville have talt sig lige så varm om alle de kommuner ude omkring i landet, ude i landområderne, ude i landdistrikterne, for hvem det bliver enormt vanskeligt at skaffe penge, fordi vejkriteriet er taget ud. Ikke et ord om det. Trods alt var det netop dét, som igen og igen blev sagt af de deputationer, der var der.

Må jeg så spørge hr. Ole Stavad, for det kunne være spændende at høre, fordi det jo ikke var muligt at få det at vide i samrådet: Når nu hr. Ole Stavad sådan har takket for det materiale, vi har fået – og det er jeg da enig i er godt – så kunne det også være rart, hvis vi i dag kunne få dokumenteret de faktiske ændringer på det kommunale område, der har nødvendiggjort, at vi skulle lave en ændring i udligningen.

Det er da ikke nok, at man står her og taler om, at det er et socialt kriterium, og maler med store penselstrøg om det ene og det andet. Hvorfor kan vi ikke få dokumenteret, hvad er det helt nøjagtigt er, vi taler om? Det har vi stadig væk ikke kunnet.

Jeg skal senere komme ind på, hvorfor vi ikke vil stemme for ændringsforslagene. Jeg vil erkende, at der står »tendens til centralisering«, det er måske ikke rimeligt at skrive »tendens til centralisering«. Vi skulle nok kun have skrevet »centralisering«, for »tendens« bløder det jo lidt op. Men det var sådan lidt imødekommenhed, men det rigtige er selvfølgelig, at det er centralisering.

Så må jeg sige til hr. Ole Stavad: Der er et gammelt ord, der hedder: Løft blikket, så ser man ikke begrænsningerne. Jeg kan godt forstå, at hr. Ole Stavad ikke har fået meget ud af de deputationer, der har været i Kommunaludvalget, når han har siddet og fedtet med de hundredtusind under hele sagsforløbet her. Så ser man jo ikke de muligheder, der virkelig er, når deputationer er inde. Det er ærgerligt. Løft blikket, hr. Ole Stavad, det hjælper.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, at det, der er godt ved den fase, som debatten nu er kommet ind i, er, at vi via betænkningerne har fået det gjort stjerneklart, hvad dette her handler om, nemlig de sociale kriterier.

Der har tidligere, bl.a. under førstebehandlingen, været påstande fremme om, at her var f.eks. Socialdemokratiet ude for at hjælpe de socialdemokratiske kommuner og lignende. Nu erkender hr. Nødgaard, at den her udligning også har mødt modstand fra socialdemokratiske borgmestre. Det er slet ikke det, det handler om.

Nej, det handler om de sociale kriterier, og det er også det, som de borgerlige ordførere nu går til angreb på. Det synes jeg er godt, for så bliver debatten saglig.

Debatten handler om, at der er et flertal, som har ønsket, at der tages mere hensyn til løsningen af de sociale problemer. Derfor har man ændret udligningen i overensstemmelse dermed, og det er vi i Enhedslisten meget glade for.

Vores synspunkt var, at det netop var i de kommuner, hvor man har store koncentrationer af sociale problemer, at udligningen skal sikre, at de får bedre muligheder for rent faktisk at kunne løse de sociale problemer. Det er man fra borgerlig side modstander af, og det melder man klart ud.

Man ønsker ikke en udligning, som går i en mere social retning, og dermed har vi fået debatten frem til det punkt, hvor den faktisk er blevet saglig, så det bliver en saglig politisk debat om, hvilke sociale forhold man ønsker i dette land.

De borgerliges recept på løsningen af de sociale problemer er så, at man skærer pengene væk dér, hvor de sociale problemer er, og det sker med et underlig bagvendt ræsonnement, der går ud på, at hvis man har sociale problemer i en kommune, ja, så skal man altså fratage kommunen de midler, som den har til at løse disse problemer. Hvordan dét skulle kunne løse de sociale problemer, ja, det er for mig ufatteligt, men det er dér, den politiske kerne i dagens debat ligger.

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

I hr. Villy Søvnalds bemærkning var der et par ord om vores ikkevilje til at hjælpe Københavns Kommune. Der var en antydning i hr. Søvnalds indlæg i retning af, om vi dog ikke var bevidste

om, at der er problemer i Københavns Kommune, herunder meget store sociale problemer. Selvfølgelig er vi det.

Jeg går ud fra, at med den dybdegående analyse, som både hr. Søvnald og hr. Albrechtsen har foretaget af vore betækningsbidrag, så har man også læst hele betækningsbidraget. Af det fremgår det jo, at vi er indstillet på at hjælpe Københavns Kommune, men at vi gerne vil have koordineret anstrengelserne og kombineret det, så Københavns Kommune selv yder en indsats. Vi skriver så vidt jeg husker ordret, at vi er indstillet på at hjælpe Københavns Kommune, men at det skal være uden for den kommunale udligningsordning.

Hr. Stavd spørger mig, om det er sådan, at jeg mener, at det, der nu er skabt, giver mulighed for, at kommunerne med sociale problemer kan drive en god forretning, at det er en god forretning og kan blive en god forretning at være en socialt hårdt belastet kommune.

Nej, det mener jeg ikke; men vi tillader os at frygte, at det, at man forbedrer de sociale kriterier – og ikke, som hr. Keld Albrechtsen siger, går ind for at fratage dem noget, det står der ikke nogen steder, hvad er det da for noget? – kan få kommunerne til at være mindre optagede af at forsøge at løse de sociale problemer.

Endelig siger hr. Keld Albrechtsen, at det her handler om de sociale kriterier, og at det er i betænkningerne, man ser vores forskellige opfattelser af situationen. Til det sidste skal jeg sige, at det har vi ikke det fjerneste imod, og jeg er enig med hr. Keld Albrechtsen i, at det sådan set er derfor, man skriver betækningsbidrag, men at dette her alene skulle handle om de sociale kriterier, må jeg afvise. Læs venligst hele betækningsbidraget.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg har også lige en bemærkning til hr. Villy Søvnald, der kom ind på alt det dér omkring de sociale problemer. Nu ved jeg ikke, om hr. Søvnald var med til at modtage alle deputationerne, men jeg kan huske, at han i hvert fald var med ved mange af dem.

Og jeg vil bede hr. Søvnald lægge mærke til, at det gik som en rød tråd gennem deputationernes besøg – specielt fra mange af de små landkommuner med op til 8-10-12.000 indbyggere – at da de for nogle år siden fik de dér ungdomsproblemer, tog de sagen i egen hånd og løste problemerne, så de unge ikke skulle gå på

kontanthjælp. De fik dem rent ud sagt i beskæftigelse, og det har mange af de små kommuner gjort over deres kassebeholdninger og har dermed tæret på dem.

Nu sker der så det, som hr. Søvnald er med til at gennemføre, at de kommuner, der selv har løst deres problemer, inden det blev til problemer – hvis jeg må sige det sådan – de bliver nu straffet ved, at man på baggrund af bogholderitallene siger: Jamen det går jo vældig fint i x kommune, og derfor flytter vi så og så mange penge over til den kommune, der har gjort meget lidt ud af de her ting.

Hr. Søvnald kom også ind på Vejle Amt. Jeg husker godt deputationerne fra amtet. Jeg husker ikke tallene 100 pct., men det var noget med en 35-40 mio. kr., som landkommunerne i Vejle Amt skal afgive til købstæderne i Vejle Amt; jeg tror endda, de fik 40-42 mio. kr. ud af det. Det er jo noget uforståeligt for landkommunerne i Vejle Amt, at der pludselig skal flyttes omkring 40 mio. kr. ind til bykommunerne i forbindelse med den her reform.

Så er der en anden ting, jeg også vil bede specielt hr. Søvnald og måske også hr. Ole Stavad bemærke, og det er besøget af repræsentanterne fra det skæve Danmark. Jeg tror ikke, hr. Ole Stavad var til stede den dag, men så kan jeg referere det her, for der var flere af borgmestrene fra det skæve Danmark, som fik penge ud af ordningen, som alligevel syntes, at det var en forkert reform. Det synes jeg også er værd at notere sig. Og det blev ikke sagt i solidaritetens navn, men fordi de syntes, at reformen er forkert. Og bemærk også, at det kom stærkt frem, at man ønskede at få den reform trukket af bordet og erstattet af en ny og bedre og mere gennemtænkt.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg skal minde hr. Hans Christian Schmidt om, at mit udgangspunkt for at tale om de sociale problemer i min ordførertale var det betænkningssbidrag, som hr. Hans Christian Schmidt har et ansvar for. Man kan da i øvrigt sige, at det er meget naturligt, at vi diskuterer dette, når det er de sociale problemer, der kommer ind og vægter tungere på udgiftssiden i denne udligningsreform.

Derimod har hr. Hans Christian Schmidt uret i, at jeg overhovedet ikke var inde på vejkrateriet. Når fortrykket kommer, vil hr. Hans Christian Schmidt kunne se, at det var jeg

bestemt, og at jeg i øvrigt glædede mig over, at også indenrigsministeren havde hjulpet til, så der bliver gjort noget ved problemet.

Hr. Rechendorff er enig i, at der selvfølgelig ikke skal tjenes på at have sociale problemer. En af fornøjelserne ved at diskutere med hr. Rechendorff er, at han normalt altid holder sig til den rimeligt saglige tone – og deri ligger vel egentlig også svaret til hr. Nødgaard. For hr. Nødgaard fremstillede det, som om de kommuner, der har kunnet magte at løse deres sociale problemer over driften, bliver ringere stillet i forhold til dem, der faktisk har problemerne. Men det er stadig væk en god forrretning for kommunerne at løse de sociale problemer, lige så langt man overhovedet kan.

På den baggrund mener jeg faktisk, at der er en god og fornuftig balance i det forslag, som indenrigsministeren fremsætter med de justeringer, der er sket med de tilsagn, som vi har fået under udvalgsbehandlingen. Derfor kunne man jo også håbe, at der var nogen, der trods alt besindede sig i den ellefte time, selv om det er en sjælden ting her i huset.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Hans Christian Schmidt for en kort bemærkning. Og så håber jeg, at vi hurtigt kan runde de korte bemærkninger af i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Nu skal det ikke blive en kamp på ord. Jeg ved bestemt, hvad jeg sagde til hr. Ole Stavad, nemlig at det kunne have været dejligt, hvis han kunne have talt sig varm på samme måde omkring vejkrateriet, som han gjorde i forhold til det sociale kriterie. Men det kan man måske også se, når trykket kommer engang.

Jeg vil godt sige til hr. Keld Albrechtsen, der jo taler meget om det sociale aspekt, de bysociale problemer, at der i en artikel i Jyllands-Posten den 19. maj 1995 står: »Sociale problemer flytter på landet.«

Det er efterhånden kendt for dem, der beskæftiger sig med kommunalpolitik, at de sociale problemer er på vej ud på landet.

Hvordan mener hr. Keld Albrechtsen at man tilgodeser landkommunerne og landdistrikterne, når de skal løse de sociale problemer, de får derude? Hvordan bliver man tilgodeset, når sociale familier flytter ud i private boliger, i modsætning til, hvis man har almennyttige boliger?

Med hensyn til det med København – som jeg nok skal vende tilbage til – vil jeg sige, at hverken Venstre eller jeg mener, at Københavns problemer løses med flere penge; de løses langt bedre med en dygtig politisk ledelse.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg skal sige til hr. Torben Rechendorff, at jeg har læst hele betækningsbidraget, og jeg roste det for dets ærlighed og dermed for politisk klarhed.

Det er da et forståeligt konservativt standpunkt, det er et forståeligt fremskridtsstandpunkt, og det er et forståeligt venstrestandpunkt, at man ikke ønsker at forbedre de sociale kriterier, at man er mere optaget af asfalt end af arbejdsløshed, flytninge og en dyr befolknings sammensætning. Det er jo derfor, vi tilhører forskellige politiske partier, og sværere er det jo egentlig ikke.

Det er vel også derfor, at det er svært at få enderne til at nå sammen i en udligningsreform, som er udtryk for, at man ønsker at rette op på bl.a. den uretfærdighed, at man rundt om København har beliggende kommuner, hvor man betaler 13,7 pct. i skat – ikke fordi de er specielt bedre til at administrere end andre, men fordi de har en tordnende rig befolkning, hvor det altså ikke er på grund af en specielt dygtig administration, men alene fordi det er en meget rig befolkning, at de er i stand til at holde en meget lav skatteprocent. Det er jo dét, der er det moralske problem i Københavnsområdet, ligesom det i øvrigt er det i andre regioner.

Jeg vil sige til hr. Nødgaard, at hvis han synes, den her tankegang er svær at følge, så kunne man jo forestille sig Kommunaludvalget tage på en rundtur. Man kunne så sætte et kryds på en seddel hver gang, man mødte noget, man syntes var et betydeligt socialt problem. Man kunne f.eks. starte på Vesterbro, og så kunne man cykle ud forbi Frederiksberg, forbi Gentofte, Hørsholm osv., og så kunne vi undersøge, om man stadig havde evnen til at orientere sig i det landskab, der hedder: Er der sociale problemer eller ej?

Jeg synes, at den argumentation, der bliver fremført fra hr. Nødgaard, viser, at man fuldstændig har mistet den fundamentale evne til at se forskel på problemer og det modsatte.

Jeg vil godt til slut sige to ord om Vejle Amt, nemlig – nej, det vil jeg ikke, for min tid er gået.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Så er det hr. Keld Albrechtsen for en kort bemærkning og derefter hr. Ole Stavad, og så vil jeg gerne gå videre i talerrækken.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er da glad for, at hr. Rechendorff nu understreger, at Det Konservative Folkeparti ikke direkte ønsker en forværring af de sociale udligningskriterier, men når jeg kom med den bemærkning, som jeg gjorde, var det jo, fordi jeg havde læst betækningsbidraget, hvori der står, at det borgerlige mindretal frygter, at den stærke understregning af de sociale kriterier vil mindske kommunernes incitament til at løse de sociale problemer.

Deri ser jeg et angreb fra De Konservatives side på selve ideen om social udligning, for i den sætning ligger jo, at det incitament, man gerne vil give en kommune, ja, det er, at man f.eks. kan lade være med at bygge almennyttigt byggeri, eller man kan have så dårlige sociale ordninger i kommunen, at man eksporterer de sociale problemer til andre kommuner.

Det vil jo være resultatet af den tankegang, som mindretallet, V, K og Z, giver udtryk for i den her betænkning, og det var derfor, jeg kom med den beskyldning mod Det Konservative Folkeparti, som jeg gjorde: at man skriver, som man gør, i betænkningen.

Men jeg er da glad for, at man nu trods alt måske er ved at komme en lille smule til besindelse, idet man dog understreger, at man ikke direkte vil forværre den sociale udligning. Så går det da i det mindste med hensyn til Det Konservative Folkeparti lidt i den rigtige retning.

Jeg vil så bare slutte denne korte bemærkning med at sige, at jeg altså er glad for, at vi har fået den her debat gjort så klar, som den er nu, for det handler nemlig om to forskellige modeller: én model, hvor man tror, at man kan løse sociale problemer gennem hårdhed og nedskæringer ude i kommunerne, og en anden model, hvor man på landsplan går solidarisk ind og skaber et fundament for kommunerne ved, at man fra centralt hold giver en håndsrækning dér, hvor de største sociale problemer er, altså en solidarisk tankegang.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg er ked af at måtte sige til hr. Hans Christian Schmidt, at jeg ikke tror, det nogen sinde vil lykkes mig at komme til at holde meget engagerede, varme taler om asfalt eller andre døde ting set i forhold til det engagement, som man har, når man taler om mennesker – og det er måske én af forskellene mellem at være Socialdemokrat og være Venstremand.

Hans Christian Schmidt (V):

Regeringens forslag til ny kommunal udlignings- og finansierungsordning er ikke gennemarbejdet, ikke gennemskueligt og et hastværksarbejde, der burde være taget af bordet. Indenrigsministeren har ikke kunnet dokumentere de faktiske ændringer på det kommunale område, som efter ministerens opfattelse har gjort det nødvendigt at ændre på kriterierne for de kommunale udligningsordninger. Forslagene er derfor særdeles upræcise, og ofte er det blot brede vendinger, der anvendes.

Kommunaludvalget har i forbindelse med behandlingen af forslaget stillet over 70 spørgsmål. Besvarelserne har flere gange været upræcise, men værst af alt har de afsløret, at forslaget er gennemsyret af den holdning, at forligspartierne først har besluttet, hvem der skulle have gavn af ordningen, og så dernæst regnet baglæns og opstillet kriterierne, som man skulle have pengene efter.

Man skulle jo forvente, at det var de rigeste kommuner, der blev ramt forholdsmæssigt hårdt, men det er ikke tilfældet. Det kan man illustrere ved at se på tre amter, nemlig Storstrøms Amt, Vestsjællands Amt og Roskilde Amt. I hvert af de tre amter viser det sig, at de tre forholdsmæssigt hårdtest ramte kommuner har et beskatningsgrundlag under gennemsnittet.

Noget tyder på, at forslaget rammer de kommuner, der har været sparsommelige, for det viser sig, at en lang række af de store kommuner, der tjener på reformen, på mange måder har et serviceniveau, der ligger langt over det niveau, der er gældende for kommuner i f.eks. Vestjylland.

Besvarelserne har også bevist, at vejkrateriet omgående bør indføres igen. Det er det eneste kriterium, der tager højde for den fordyrelse, der er ved store vejlængder, f.eks. merudgifter til skoletransport, merudgifter som følge af ugunstig skolestruktur, merudgifter til ældre-

service, merudgifter til arealopgaver såsom naturpleje, vandløbsvæsen, kystsikring osv.

Specielt på ældreområdet har Finansministeriets embedsmænd netop selv peget på, at der går for mange timer til ikkeplejeopgaver, og det kan derfor undre, at vejkrateriet nu bliver afskaffet.

Vi fornemmer da også, at ministeren er blevet klar over, at det er forkert at tage vejkrateriet ud af udligningsordningen, men ministeren har ikke haft mod til at drage konsekvensen af denne urimelighed og har dermed ikke genindført vejkrateriet, sådan som ministeren burde have gjort.

I stedet har ministeren stillet et ændringsforslag, der går ud på, at der oprettes en pulje på 50 mio. kr. Ved tildeling fra denne pulje skal der tages hensyn til tab ved de nye udligningsregler, vejlængder og skattegrundlag, men pengene er ikke et ekstrabeløb, idet de skal tages fra eksisterende puljer, f.eks. puljen for vanskeligt stiledede kommuner. Det har altså ikke noget at gøre med en genindførelse af vejkrateriet, men derimod aflad for en dårlig samvittighed over indholdet og tilblivelsen af forslaget.

Vi har i Kommunaludvalget haft besøg af deputationer, der tilsammen repræsenterer op imod 220 kommuner. Det gjorde et stærkt indtryk, når borgmestre på tværs af partiskel berettede om, hvordan forslagene vil virke i de enkelte kommuner. Det bekræftede samtidig, at der ikke er en sammenhæng i forslagene.

Den generelle holdning var uden hensyn til partifarve i deputationerne, at udligningsreformen ikke er gennemarbejdet, at den er ikke gennemskuelig, og at den som sagt bør tages af bordet. Vi forstår ikke, at det ikke har gjort større indtryk på forligspartierne.

Vi har haft ministeren i samråd og stillet spørgsmål om, hvorfor ministeren ikke har fundet det nødvendigt at inddrage Folketinget i det forberedende lovarbejde, når statsministeren den 4. oktober 1994 og indenrigsministeren den 13. januar 1995 bekendtgjorde, at der ville ske ændringer på netop dette område.

Vi har ikke fået tilfredsstillende svar og må derfor gå ud fra, at det aldrig har været hensigten, at de store partier skulle inddrages i de kommunale og amtskommunale sammenhænge. Det hænger også fint sammen med, at vi ikke efterfølgende på noget tidspunkt er blevet inddraget i forhandlingerne. Og selv om forligspartierne ved førstebehandlingen gjorde meget ud af, at der kun var tale om en aftale og ikke et forlig, har virkeligheden altså vist noget andet.

Ministeren har heller ikke kunnet give et ordentligt svar på, hvorfor ministeren ikke har fundet det nødvendigt at inddrage Kommuner-nes Landsforening og Amdsrådsforeningen i det forberedende lovarbejde.

Forslagene omhandler meget vidtgående og komplicerede ændringer af det kommunale udlignings- og finansieringssystem, og det er derfor utroligt og utilfredsstillende, at forlagene skal sjaskes igennem på så kort tid – især når KL og Amdsrådsforeningen overhovedet ikke har været inddraget.

Det er også uheldigt, at der ikke har været mulighed for at diskutere forslagene igennem med kommunerne. Jeg har pr. brev opfordret ministeren til at arrangere en række møder rundt om i landet. Ministeren har reageret positivt – det takker jeg for – men er endnu ikke kommet med datoer. For Venstre er det imidlertid vigtigt, at vi tager debatten, selv om forslaget bliver vedtaget. Det skylder vi kommunerne.

Vi har også spurgt ministeren om, hvordan, hvornår og i hvilket omfang der vil kunne blive taget højde for de regionale forskelle i indkomstudvikling, som lovforslag L 246 giver hjemmel til. Vi har kun kunnet få det svar, at regeringen ingen aktuelle planer har om at inddrage regionale forskelle ved fastsættelsen af fremskrivningsprocenten. Hertil har vi spurgt: Hvorfor så ikke undlade at skrive noget ind i et lovforslag, som man alligevel ikke ved hvordan, hvornår og i hvilket omfang man vil bruge? Vi har nu kunnet konstatere, at muligheden er taget ud af forslaget. Det er selvfølgelig godt, men det er jo heller ikke muligt at gøre det, som der er lagt op til i loven i dag, og derfor føler vi det ikke som en forbedring. Det er blot et eksempel på, hvor ugennemarbejdede forslagene er.

Forslaget er altså fra starten forfejlet. Regeringen ønsker at hjælpe København, og det fedter man ind i en ny udlignings- og finansieringsordning. Det er urimeligt. Man løser ikke Københavns problemer ved at give flere penge; det gør man ved at administrere og få en dygtigere ledelse. Endelig kunne man have sagt, at skal der gives ekstra penge, så havde det dog alligevel været betydelig bedre, hvis man havde haft det mod, at man havde stillet et konkret forslag om at få tilført penge til København. Jeg vil sige med det samme: Det ville ikke have fået Venstres opbakning, men det ville have været mere reelt.

De foreliggende forslag og ændringsforslagene kan Venstre altså ikke støtte. Forslagene er udtryk for et ønske om centralisering og en urimelig fordeling; man kan fristes til at kalde det millionfup for kommuner og manglende forenkling.

Vi vil derimod opfordre regeringen til – som vi gjorde det ved første behandling – at tage forslagene af bordet. Det er det bedste, den kan gøre, hvis den virkelig ønsker at tage kommunerne alvorligt, og vi er klar til at forhandle både hen over sommeren og til efteråret.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Det var jo ikke en tilfældighed, at jeg i mit første indlæg inddrog det mærkelige i, at selv på områder, hvor ikke mindst hr. Hans Christian Schmidt og Venstre har ment at der var behov for ændringer, og hvor indenrigsministeren kommer med ændringsforslag, dér meddeler Venstre, at Venstre agter at stemme imod, når det kommer til afstemning i salen. Det viser lidt om viljen i hvert fald hos partiet Venstre til at gå ind i en saglig dialog og forhandling om løsning af de her problemer. Og derfor synes jeg da også, at det ser ud til, at det er de rigtige partnere i Folketinget, der er valgt til at finde løsningen.

Så lytter jeg mig til en markant forskel på den fortolkning, hr. Rechendorff havde af det fælles betænkningssbidrag, og den fortolkning, hr. Hans Christian Schmidt havde, for så vidt angår København. Jeg mener, hr. Rechendorff sagde, at også Det Konservative Folkeparti erkendte Københavns problemer og var parat til at medvirke til en løsning, men at man ikke mente, pengene skulle findes inden for udligningen.

Hr. Hans Christian Schmidt sagde, at det var mere regulært at komme med en eller anden ny pose penge – hvor de så skulle komme fra, for jeg ved ikke, hvor Venstre vil finde pengene henne, når de samtidig altid siger, at de vil spare – men at Venstre i øvrigt ville stemme imod, hvis man stillede et sådant forslag.

Jeg synes, at der også til det problem er en væsentlig mere anstændig indstilling fra Det Konservative Folkeparti. Det samme gælder i øvrigt også, når vi taler om puljen på 50 mio. kr., hvor hr. Hans Christian Schmidt er meget fortørnet over, at de er fundet inden for de samlede rammer. Hvor er de penge, som Venstre har, og som vi andre ikke kunne få øje på? Har Venstre nye penge at bringe ind, samtidig med at Venstre påstår, at der skal spares?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det var lidt svært at finde ud af, hvad hr. Hans Christian Schmidt var mest vred over – og derfor et opklarende spørgsmål: Er det proceduren ved vedtagelsen af loven, eller er det indholdet?

Jeg vil derfor godt spørge hr. Hans Christian Schmidt direkte: Kunne man forestille sig, at Venstre deltog i en byrdefordelingsreform, der havde en retning, som hedder, at vægten på de sociale kriterier øges? Hvor man altså kommer de kommuner til undsætning, der har den store arbejdsløshed, som har en meget dyr befolkningssammensætning med mange gamle, med mange børn, de kommuner, der har de mange flygtninge og indvandrere, og de kommuner, der har de store sociale koncentrationer, for det er jo i virkeligheden det afgørende.

Jeg tror, hr. Ole Stavad sagde, at det så ud til, at man havde valgt de rigtige partnere. Det synes jeg han har ret i – ikke alene i forhold til procedurediskussionen, men meget mere i forhold til indholdsdiskussionen. Jeg kan slet ikke forestille mig, at Venstre politisk ville deltage i en øvelse, der gik ud på at komme dem til undsætning, der for alvor har sociale problemer.

Så vil jeg godt sige omkring de sociale problemer på landet: Hvis man kender et amt som f.eks. Vejle Amt, så er det jo byerne, der har den høje arbejdsløshed. Det skyldes ikke, at de er misregerede i større omfang end landkommunerne, men at arbejdsløsheden koncentrerer sig i byerne. Det er byerne, der har taget de mange flygtninge og indvandrere. Det er nu engang byerne, der har den store koncentration af sociale bebyggelser, også selv om den trend, der hedder, at nogle flytter på landet, er startet. Men det er jo slet ikke et omfang, der er til at sammenligne med, hvilken byrde byerne har haft i en række år.

Men mit spørgsmål er: Kunne man forestille sig, hvis man kunne abstrahere fra proceduren, at Venstre ville deltage i en reform med den sociale profil, der ligger i det her?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu synes jeg ærlig tal, at der er et stærkt behov for, at Venstre og De Konservative forsøger at forklare, hvad det egentlig er, de mener, når de siger, at de godt vil være med til at løse problemerne for Københavns Kommune.

Der lader til at være stærkt delte meninger om, hvad det er for penge, hvor de skulle kom-

me fra, og hvad det egentlig er, man snakker om. Hr. Hans Christian Schmidt taler om, at der er nogle, der krænker det kommunale selvstyre, hvorefter han foreslår, at Københavns Kommune skal lægges i håndjern, og at hr. Hans Christian Schmidt og formentlig også hr.

Rechendorff skulle sidde og skrive i alle detaljer, hvordan Borgerrepræsentationen i København skal administrere sine forhold. Det er sandelig kommunalt selvstyre!

Så jeg kunne godt tænke mig at få en kommentar til, hvad det egentlig er, man mener, når man taler om kommunalt selvstyre.

Jeg vil gerne understrege, at Enhedslisten i København intet medansvar har for den politik, som flertallet i Københavns Borgerrepræsentation fører. Enhedslisten i København kunne sandelig godt komme med mange gode forslag til, hvordan flertallet i Borgerrepræsentationen kunne forbedre forholdene i København, ingen tvivl om det, men det fører os da ikke frem til at stille krav om, at Københavns Kommune skal sættes under administration, således som de borgerlige på det nærmeste lægger op til i betænkingsbidraget, og som hr. Hans Christian Schmidt nu også fremturer med samtidig med, at han taler om det kommunale selvstyre. Så man må sige, at der ikke er sammenhæng i tingene.

Kunne vi ikke få oplyst, hvad det er, man mener med det kommunale selvstyre, når vi snakker om Københavns Kommune? Kunne vi ikke få oplyst, hvad det er for nogle penge, de borgerlige har haft liggende, og som de er klar til at give til støtte til Københavns Kommune? Kunne vi ikke få oplyst, hvordan det kan være, at Venstre og De Konservative nu fremlægger to forskellige opfattelser af støtten til Københavns Kommune?

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Hr. Villy Søvnal spørger, om Venstre vil være med til sådan en byrdefordelmæssig ordning. Jeg må netop sige til hr. Villy Søvnal, at det, der kendetegner Venstrekommuner, Venstredede kommuner, er, at vi passer børnene, vi giver en ordentlig ældrepleje osv., osv., så det er jo ikke et problem. For Venstre er det meget afgørende, at de sociale forhold er i orden, og det bærer det også præg af, så det er jo ikke det, vi skal diskutere.

Nej, det, vi skal diskutere, er, at vi ikke ser ensidigt på nogle sociale forhold, og jeg kan jo

høre nu, når alle kommer herop med deres korte bemærkninger, at problemet er, at man ikke har lyttet, da deputationerne var her. De talte alle sammen om, at de godt kunne forstå og også syntes, at der skulle være sociale kriterier, men de bad om, at det, der var så afgørende for en lang række kommuner i landdistrikterne, nemlig vejkrateriet, hvor netop afstanden – og ikke kun »jeres« asfalt – påfører dem en masse udgifter, også kom med.

Men vi kan jo ikke komme længere. Vi har diskuteret asfalt hele tiden, og man forstår åbenbart ikke, at man foretager sig andet end at lægge asfalt på de veje. Der er jo også nogen, der kører på dem, og det er jo ret væsentligt for den fordyrelse, det giver. Og det, kan jeg så forstå, vil man ikke diskutere, man vil kun diskutere det sociale, så jeg må sige: Venstre vil aldrig gå med til kun at kigge på ét element uden også at se på det andet, og dette forslag ser kun på det sociale element – selv om jeg må sige, at jeg endnu ikke har fået udgifterne at vide, og ej heller fået dem dokumenteret.

Må jeg så sige om Københavns problem: Jeg sagde meget tydeligt, at vi under ingen omstændigheder ville være med til, at det blev fedtet ind i en udligningsordning. Det forstår jeg også at vi er enige om. Det andet var, at vi ikke ville stemme for en pose penge, der skulle gives til København, for vi mener, at det kræver en bedre administration og en bedre politisk ledelse.

Hvis det er sådan, at man kan blive enig om, at der skal ske en opstramning, og man stiller nogle krav til den kommune, man hele tiden pøser millioner over i, så snakker vi gerne om det; så jeg ser altså ikke, at der er nogen forskel i vores opfattelse.

Torben Rechendorff (KF):

På en måde synes jeg, at indenrigsministeren fortjener ros. For nu at være sikker på, at jeg ikke bliver misforstået fra starten, skal jeg skynde mig at sige, at her tænker jeg ikke så meget på lovforslaget – det tænker jeg faktisk overhovedet ikke på – jeg tænker derimod på ministerens helt enestående mod, for det, som ministeren vovede sig ud i for 14 dage, 3 uger siden, var jo udtryk for et mod, som måske endda var et vovemod. Når man så tæt på Folketingets afslutningsdato lægger to så omfattende lovforslag på Folketingets bord, er det for mig at se udtryk for et enormt mod – og også en enorm selvtillid, som jeg da i og for sig tager hatten af for.

Hvorfor var det et vovestykke? Ja, det påpegede vi jo ved førstebehandlingen, og jeg skal såmænd kun lige røre ved tangenterne igen og sige, at det forekommer helt ejendommeligt, at det eneste, man kan fremholde som kontakt til de kommunale organisationer på dette område, er, at det har været drøftet løbende i finansieringsudvalget. Det har ministeren redegjort for at det har, og det er jeg sikker på at ministeren har ret i at det har. Og jeg skal ikke belære ministeren om, at finansieringsudvalget som bekendt ikke træffer nogen form for beslutninger eller for den sags skyld har politiske holdninger.

Man fandt det ikke passende at forhandle med Kommunernes Landsforening eller med Amtsrådsforeningen. Det var unægtelig modigt. Jeg skal ikke tvære mere rundt i, at vi også fra V's, K's og Z's side fandt, at det var overordentlig modigt blot at indkalde os på et tidspunkt, hvor produktet var færdigt, og hvor der ikke var andet at gøre end at sige: Da vi overhovedet ikke har haft indflydelse på det, så kør sammen med det flertal, som ministeren på det tidspunkt havde stablet på benene.

Det er gentagelser af, hvad jeg sagde under første behandling. Så kan det jo gå sådan under udvalgsbehandlingen og det videre forløb, at det viser sig at være noget slemt vrøvl, man siger ved førstebehandlingen. Det kan være, at det viser sig, at det ikke var et vovestykke. Det kan være, at det viser sig, at det bare var en formel detalje, at der ikke var forhandlet med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, og det kan endda vise sig, at det var klogt, at man ikke inddrog Venstre, Det Konservative Folkeparti og Fremskridtspartiet i drøftelserne. Det kunne være politisk klogt, det kunne være sagligt klogt; de to ting er jo ikke altid nøje sammenfaldende.

Det viste sig, at vores advarsler var overordentlig velanbragte. Den strøm af henvendelser, som vi har haft i Kommunaludvalget, har understreget, at det produkt, der blev lagt på bordet af ministeren, ikke grundlæggende løste de udligningsproblemer, som jo alle er enige om eksisterer i dette fædreland.

Se på antallet af henvendelser, se på antallet af deputationer, se på antallet af artikler. Der blev ikke taget noget som helst initiativ hverken inden eller undervejs bortset fra de ændringsforslag, som ministeren har stillet, og som jeg skal komme tilbage til om et øjeblik. Det var et færdigt arbejde, der lå på bordet: Tag det eller lad være med at tage det.

Vores advarsler var velanbragte. Det viste sig at være at gennemføre noget hen over hovederne på de mennesker, der til daglig skulle administrere det. Man påberåbte sig, at det var en forenkling. Det var ikke nogen forenkling. Jeg har ikke mødt nogen kommunalmand, nogen borgmester, nogen kommunaldirektør under hele forløbet, som har ment, at det her var en forenkling.

Så har jeg også lyst til at sige, at det vel ikke er forbudt eller forkert at rose professionelt og dygtigt ledede kommuner. Og det er vel heller ikke forkert eller forbudt at være kritisk over for dårligt ledede og dårligt planlæggende kommuner.

For at glæde hr. Villy Søvnald og hr. Keld Albrechtsen skal jeg gerne sige, at naturligvis kan man ikke sådan med en flot håndbevægelse henføre alle Københavns Kommunes problemer til den borgerrepræsentation, der på det ene eller det andet eller det tredje tidspunkt har sidet der. Selvfølgelig kan man ikke det. Men det må da være rigtigt at understrege, at når man lægger så meget vægt på det sociale område, er det da for enhver, der har beskæftiget sig med kommunalpolitik, vigtigt at få slået fast, at erhvervs politik, boligpolitik og socialpolitik hører uløseligt sammen.

Når Københavns Kommune har store sociale problemer, er det, fordi det er landets hovedstad, og det er, fordi den magnet, der ligger i at være hovedstad, naturligvis giver sociale problemer. Jeg påstår, at det sandelig også er, fordi den politiske ledelses kombination af erhvervs politik, boligpolitik og socialpolitik på afgørende tidspunkter har svigtet.

Hovedstadens anliggende er et fællesanliggende. Det Konservative Folkeparti påtager sig sin del af fællesansvaret for hovedstaden, og det står i den så meget omtalte betænkning klart og tydeligt beskrevet. Men det står også beskrevet, at skal staten ind med millioner af kroner, og det vil vi ikke afvise at staten skal, så skal det være en hjælp til selvhjælp, så skal der ydes en bedre indsats på det erhvervspolitiske og det boligpolitiske område i Københavns Kommune. Og én gang til – skal jeg være fair – skal jeg også gerne sige, at det er der jo også i den seneste tid taget initiativer til. Og initiativer f.eks. på det boligpolitiske område virker jo ikke den dag, de er taget.

Så har jeg lyst til at sige om ændringsforslagene – og det er særligt til hr. Stavad, men det er selvfølgelig også til ministeren, for det er mini-

sterens ændringsforslag – at jeg forstod hr. Stavads pointe på den måde, at nu var øjeblikket inde for oppositionen til at vise noget konstruktivt, og det konstruktive skulle bestå i – det skulle være den eneste konstruktive gerning under hele forløbet, sådan måtte jeg opfatte det – at vi nu til sidst uden overhovedet at have haft indflydelse på foretagendet skulle stemme for to af ministeren stillede ændringsforslag, som ganske rigtigt bevæger tingene i den retning, som vi har peget på. Vi stemmer ikke for ændringsforslagene, vi stemmer imod ændringsforslagene, og vi stemmer imod loven, og det gør vi, fordi vi ikke har fået nogen form for indflydelse på noget tidspunkt.

Må jeg så sige til sidst, at der kunne brede sig den opfattelse, at Venstreledede kommuner og konservativt ledede kommuner ikke har, ikke beskæftiger sig med og ikke tager hånd om sociale problemer. Det vil jeg gerne afvise. Jeg vil føre det tilbage til den bemærkning, jeg gjorde før, nemlig at jeg tror, at der i borgerligt ledede kommuner er en større forståelse for, at boligpolitik, erhvervs politik og socialpolitik hænger sammen. Men at beskyldte borgerligt ledede kommuner for, at de ikke tager hånd om de sociale problemer, der er i deres område, mener jeg er proportionsforvrængning, og jeg mener faktisk, at det er urimeligt at gøre det.

Der er ganske rigtigt kommuner, der har et langt bedre skattegrundlag end andre kommuner. Det hænger sammen med mange ting. Det hænger bl.a. sammen med, at man forudseende og målrettet har ført en boligpolitik og en erhvervs politik, der har givet et godt skattegrundlag, og det er altså ikke strafbart.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Nu gentager også hr. Torben Rechendorff en beklagelse – man kunne måske endda fristes til at kalde det et angreb på regeringen – over, at dette lovforslag, forinden det blev fremsat, ikke har været forhandlet med de kommunale organisationer, med Amtsrådsforeningen i Danmark og med Kommunernes Landsforening. Det er der jo i og for sig en ganske god grund til at det ikke har været.

Det er nemlig sådan, at de kommunale organisationer har tilkendegivet den opfattelse, at de ikke udtaler sig om udlignings spørgsmål, der omfordeler penge kommunerne og amtskommunerne imellem. Og der er selvfølgelig en god grund til, at de har den opfattelse, nemlig den,

at hvis de skulle til at udtale sig, ville de uvægerligt komme til at lægge sig ud med den del af deres medlemskommuner, der vinder på en ændring af udligningssystemet, medens de ville vinde støtte hos den del af deres medlemskommuner, der taber på ændringen af udligningssystemet.

Og derfor har de for lang tid siden udviklet den politiske holdning, at lige præcis det at omfordele kommunerne imellem, lige præcis det at tillægge f.eks. det sociale kriterium øget vægt på bekostning af andre kriterier, når det hele skal ende med at blive 100 pct., selvfølgelig er noget, der er et folketingsanliggende, og ikke noget, der er et anliggende for de kommunale organisationer.

Derfor er deres stilling velbegrunnet, og derfor er ansvaret for omfordelingen Folketingets og ingen andres og er slet ikke noget, man skal prøve at tvære af på de kommunale organisationer, der jo slet ikke er undergivet de samme valgprocedurer, indsat til de samme formål eller har lige præcis de opgaver, som er Folketingets.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg ville være ked af, hvis det var sådan, at de sidste bemærkninger, hr. Rechendorff havde i sit indlæg, skulle stå uimodsagt eller skulle kunne opfattes sådan, at i hvert fald jeg på Socialdemokratiets vegne havde givet udtryk for, at borgerligt ledede kommuner ikke tager sig af de sociale problemer.

Jeg mener, at det var noget andet, jeg i mit indlæg gav udtryk for vedrørende den bemærkning, der er i det fælles betækningsbidrag fra de tre borgerlige partier, hvor man siger, at mindretallet frygter, at den stærke understregning af de sociale kriterier vil mindske kommunernes incitament til at løse de sociale problemer. Her mener jeg, at jeg fik sagt meget præcist – det var i hvert fald hensigten – at jeg havde tilid til, at ikke kun socialdemokratiske lokalpolitikere, men også kommunalbestyrelsesmedlemmer og amtsrådsmedlemmer fra Det Konservative Folkeparti og fra Venstre, ja, endda også meget langt hen ad vejen fra Fremskridtspartiet, var stærkt optaget af at medvirke til at løse de problemer, man har i sine egne områder.

Derfor vil jeg gerne sige til hr. Rechendorff, at jeg synes, vi ser masser af også borgerligt ledede kommuner, som drives på ordentlig vis, og hvor man på ordentlig vis tager hånd om de sociale problemer.

Jeg er i øvrigt enig med hr. Rechendorff i, at løsning af de sociale problemer ikke alene er noget, der, hvis det skal lykkes, kan ske inden for socialpolitikken, men også i et samspil med erhvervs politik, boligpolitik og andre politikker, man har i kommunen. Så der er på det felt i den analyse, hr. Rechendorff foretog, ingen uenighed.

Villy Søvnald (SF):

Jeg synes, at man uden at have de meget skarpe briller på godt kan se de nuancer, der er i de tre borgerlige partiers holdning til det, der foregår. Jeg tror, det er De Konservative, der har sikret, at der står »en tendens til centralisme«. Jeg hørte hr. Hans Christian Schmidt sige, at der nok skulle have stået »centralisme«.

Jeg synes på linje med andre ordførere, at det er svært at forstå udtrykket centralisme, når man fastholder en valgfrihed. Jeg har svært ved at forstå, hvor centralismen ligger, når man får en valgmulighed, man ikke havde før.

Det andet, man lægger stor vægt på i det fælles betækningsbidrag, er de sociale kriterier. Man mener, at det er farligt at vægte dem for højt, fordi man tror, det kan betyde, at det så ikke bliver sikret at få afskaffet de sociale problemer.

Jeg vil godt sige, at jeg synes, at det er en fantastisk verdensopfattelse, for det må vel som logisk konsekvens betyde, at hvis man sænker de sociale kriterier, vil man se de kommuner, der for alvor bliver ramt, tage fat på at løse sociale problemer. Det er jo fuldstændig fortænkt. Hvordan skulle det lade sig gøre? Hvordan kan man forestille sig, at det, at kommuner, der i forvejen står med de tungeste sociale problemer, fik sænket deres økonomiske ramme, skulle få den konsekvens, at de tog fat på at løse sociale problemer? Det er da vist så fortænkt, at selv et betækningsbidrag som det her vil have meget svært ved at forklare noget som helst, der bare minder om logik i det standpunkt. Det er simpelt hen fuldstændig vendt på hovedet.

Jeg vil så sige, at det, der er fremgået undervejs af det, der sker her, er, at der er nogle kommuner, der får. Det er ikke kun Københavns Kommune, som debatten meget har handlet om. Det er også i Københavns Amts område byer som Albertslund, Brøndby og Ishøj, byer, der er kendetegnet ved og kendt for ikke at være misregerede kommuner, men kommuner, der står med helt markant store problemer.

De kommuner, der modsat er med til at betale, er kommuner, der er kendt for at have færre problemer. Jeg tror, at Søllerøds borgmester på en konference, vi i øvrigt havde sammen med Venstre, betegnede en stor del af sin befolkning som – jeg citerer – stinkende rig.

Det er jo klart, at hvis man vil lave social omfordeling, er det den type kommuner, der har mange af den type indbyggere, der skal betale. Det er jo derfor, at Søllerød, det er derfor, at Allerød, det er derfor, at Græsted-Gilleleje, det er derfor, at Gentofte, og det er derfor, at Frederiksberg er med til at betale i Københavnsområdet, hvor vi har den store udligning.

Men det samme billede gentager sig jo i det øvrige land regionsvis. Kigger man på et område som Storstrøms Amt, der også har været nævnt nogle gange i debatten, er det ikke noget tilfælde, at det er Nakskov, der er den store vinder. Nakskov er den by i Storstrøms Amt, der står med det dramatiske største problem i forhold til et lukket skibsværft, i forhold til en markant stor arbejdsløshed osv., osv.

Så er der nogle kommuner, hvor den her lakmusprøve viser, at nogle af de problemer, man troede man havde, ikke er så store, i hvert fald ikke i forhold til vægtningen af de sociale problemer.

Så vil jeg også godt sige til hr. Hans Christian Schmidt, der benævnte det at lave om på et lovforslag som at købe aflad, det dér gamle katolske begreb, som blev brugt i forbindelse med synd: Jeg synes, det er en ret fantastisk tilgang til politik, at man undervejs i en proces, hvor man lytter og ændrer, bliver bebrejdet, at man køber aflad.

Det er vel en naturlig del af en politisk proces, at man spiller ud, og at man lytter til bl.a. de deputationer, der gjorde rimeligt indtryk i Folketinget, og ikke dem, der kom, bare fordi toget nu kørte. Man lytter og forsøger at rette af i forhold til rimelige indvendinger.

Efter SF's opfattelse var det rimelige indvendinger, at nogle af lavvækstområderne i Nordjyllands Amt og i Storstrøms Amt blev ramt på en måde, som vi ikke havde tilsigtet. Det var vi i øvrigt opmærksom på, allerede inden deputationerne kom, og derfor havde vi foreslået en særlig pulje afsat til at sikre de kommuner.

Jeg så også fjernsyn den aften, hvor Vejles amtsborgmester havde været på besøg. Og når Juelsminde's borgmester f.eks. er i stand til at holde den store socialt indignerede tale, vil jeg gerne sige, at hvis man overhovedet er oriente-

ret i geografien i Vejle Amt, så ved man, at man ikke kan lave en vægtning af de sociale kriterier og en omfordeling uden at ramme en kommune som Juelsminde Kommune. Sådan er det bare.

Jeg synes egentlig, at meget af debatten også bærer præg af, at det er Kommunaludvalget, der behandler lovforslaget. Jeg forstår, at hr. Hans Christian Schmidt har inviteret ministeren til møder. Jeg tror også, vi skulle lave en studietur – eventuelt på cykel – hvor vi kørte rundt i nogle regioner og havde en liste med, hvor vi prøvede at orientere os og sætte et kryds, når vi mødte sociale problemer. Vi kunne lave en her i Københavnsområdet startende på Vesterbro; vi kunne køre ud ad byen mod de rige, nordlige områder. Og dér vil jeg godt sige, at hvis man så ikke er i stand til at se, at det er alvorlige problemer, der er årsag til forskellen og ikke kun dårlige »regeringer«, så tror jeg, at ens orienterings-sans i forhold til at være med i et orienteringsløb er grundlæggende hæmmet.

Og det synes jeg i øvrigt at meget af den her debat fra Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiets side har båret præg af – det gælder i mindre grad De Konservative. For det er jo så oplagt håbløst at forsøge at forklare, at de forskelle, man møder på sådan en tur, alene er begrundet i forskellig politisk duelighed. De er begrundet i nogle reelle forskelle, de er begrundet i, at uanset hvilken politisk farvet »regering«, man har i en by som København, så er tallene behårde at tage fat på. Og jeg kan da godt forstå, at Københavns Kommune indtil videre har bedt sig fritaget for, at det blev Venstre og De Konservative, der skulle i gang. Det ville ikke være rart for den store del af den københavnske befolkning, der har det slemt.

Så skal jeg sige lidt om deputationerne og om, hvorvidt de har gjort indtryk, og jeg vil sige: Nogle mere end andre. Det har ikke gjort det store indtryk på mig, når borgmestre kom og måtte erkende, når vi havde været sammen i et stykke tid, at faktisk tabte de ikke på udligningsordningen, men de var alligevel taget med – med forskellige begrundelser. En var f.eks. taget med, fordi vedkommende godt nok havde vundet på udligningsordningen, men syntes, at han skulle have vundet mere. Det er jo til at tage og føle på. Men at tælle dem med i flokken af dem, det er meget synd for, er da vist nok lidt svært.

Så var der nogle steder, hvor argumentationerne var reelle nok. Jamen det er jo det, de 50 mio. kr. dækker af med det kriterium, der hed-

der vejlængde, det kriterium, der hedder svagt beskatningsgrundlag osv. Det var jo lige præcis for at hjælpe den gruppe af kommuner.

Jeg skal så slutte af med at sige lidt til den kommentar, der var om, at også borgerligt ledede kommuner tager sig af sociale problemer. Jeg tror, det var hr. Torben Rechendorff, der nævnte det. Jeg vil sige, at jeg synes måske, at hr. Stavad var meget pæn – men hr. Stavad er jo et venligt menneske – over for de borgerligt regerede kommuner, som jo er meget forskellige. Det er selvfølgelig rigtigt i nogle tilfælde, men det er da slet ikke rigtigt i alle tilfælde.

Det er da en kendsgerning, at Gentofte Kommune systematisk har nægtet som konservativt regeret kommune overhovedet at forholde sig til problemet med flygtninge i Danmark og tage deres andel af dem.

Det er da en kendsgerning, at en række af de meget velhavende nordsjællandske kommuner har nægtet overhovedet at have almennyttigt boligbyggeri. Hvorfor det? Fordi man dermed også har undgået overhovedet at tage del i at have den befolkningsgruppe boende, som har sociale problemer og derfor hovedsagelig bor i socialt boligbyggeri.

Jeg vil godt sige, at det opfatter jeg ikke som borgerligt ledede kommuner, der udviser en fantastisk grad af social forståelse; jeg oplever det som borgerligt regerede kommuner, der i den grad hypper egne kartofler. Det er specielt et påtrængende problem i et tæt bysamfund som hovedstadsregionen, og det er jo derfor, at vi netop i hovedstadsområdet har lavet den høje udligning.

Jeg vil så også godt sige, at alt det, jeg her har sagt, ikke forhindrer, at der også er anstændige borgerlige i kommunalpolitik. Men at tegne et billede, der hedder, at der ikke er sociale forskelle, og at de forskelle, der gælder i det øvrige politiske liv, ikke også gælder for kommunalpolitik, synes jeg er at give det borgerlige Danmark langt mere, end det fortjener.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg tror gerne, at hr. Villy Søvnald vil have en objektiv og kvalificeret debat, men så skal hr. Søvnald lade være med at stikke andre partier særlige motiver i skoene.

Når hr. Søvnald f.eks. taler om problemer med flygtninge og det, at man ikke vil bære byrder, skal man huske, at alle landets kommuner betaler til flygtningene, og det gør man ud fra

objektive kriterier – eller man gjorde det ud fra objektive kriterier.

Man havde nemlig et grundlag, hvor man havde undersøgt 43 kommuner med hensyn til faktiske udgifter ved flygtninge. Alt, hvad man overhovedet kunne opnotere, var med: Kulturpolitikken i kommunen, skolegang, ældreomsorg osv. Hvad koster det at have flygtninge? Og ud fra de kendte tal udlignede man så. Et veldefineret beløb blev altså udlignet imellem kommunerne, og det var endda sådan – for at sige sandheden – at de tal, man kom frem til, blev hævet med ca. 10 pct., for at man kunne være sikker på, at man var på den rigtige side af byrden.

Og derfor betaler alle landets kommuner til flygtninge, enten ved, at de har dem, eller ved, at de får penge, eller ved, at de betaler penge til de kommuner, der måtte have dem, hvis de selv har under gennemsnittet. Sådan er det lavet.

Problemet i udligningsforslaget fra regeringen er, at man forlader det objektive og går over til en politisk sammenblanding af, hvad man synes, forskellige kommuner skal have. Og her er problemet.

Må jeg bare tage ét eksempel for at gøre det forståeligt: Ledighed. Man kan jo have en social forståelse, vil jeg gerne sige til hr. Søvnald, hvis man siger: Vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at få folk i arbejde i vores kommune. Det er at være lige så socialt forstående som at sige: Vi har mange ledige, og vi vil have penge, fordi vi har mange ledige. Jeg synes, det bedste er de kommuner, der siger: Vi har mange ledige, og vi vil gøre en særlig indsats for at få dem i arbejde.

Hvis der er kommuner, der har den indstilling, at de siger: Vi vil godt bruge millioner af kroner på at få folk i arbejde – de kommuner findes – kan man spørge: Hvordan bliver en sådan kommune berørt af dette forslag, der er til behandling? Får de kommuner, der tager penge op af kassen og får folk i arbejde, et særligt tilskud, fordi de nu har vist den rigtige sociale indstilling? Eller er det sådan, at de kommer til at betale til andre kommuner, fordi de har fået deres egne i arbejde? Det vil jeg gerne have svar på.

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Jeg forpassede chancen eller muligheden, eller hvad det nu hedder, til at svare hr. Klaus Hækkerup på spørgsmålet om KL's og Amtsrådsforeningens involvering i lovforberedelsen. Jeg har

bare lyst til at sige, at min hensigt med at kritisere eller at angribe – som hr. Klaus Hækkerup sagde – regeringen for ikke at høre KL og Amtsrådsforeningen, ikke var noget forsøg på at »tvære sagen af« på de to organisationer.

Jeg er ikke i tvivl om, at udligningsordningen skal laves i dette hus. Det er den hidtil blevet, og det bliver den jo også med den ordning, der stemmes igennem på fredag.

Jeg finder det fortsat helt urimeligt, at de to store kommunale organisationer ikke var med i forberedelsesarbejdet. Og jeg havde nær sagt, at jeg sådan set er ligeglad med, hvad KL og Amtsrådsforeningen mener om den sag, men jeg er ikke ligeglad med, om de er blevet spurgt, og om det virkelig blandt kommunalfolk skulle være den almindelige opfattelse, at det er i orden, at Folketinget laver sådan en sag uden at høre de to organisationer.

Det bliver vel afklaret på delegeretmødet i Aalborg, men man kunne måske spørge hr. Klaus Hækkerup: Hvis hr. Klaus Hækkerups ræsonnement er rigtigt, hvad er så baggrunden for, at KL og Amtsrådsforeningen senere er blevet bedt om at udtale sig om lovforslaget?

Til hr. Søvnald skal jeg blot sige, at jeg gerne deltager i den omtalte studietur på cykel.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg vil godt spørge hr. Villy Søvnald: Mener hr. Villy Søvnald, at de 50 mio. kr., hvoraf den væsentlige del kommer fra den pulje, der i forvejen var afsat til vanskeligt stillede kommuner, løser de problemer, som alle de deputationer, der har været i Kommunaludvalget, har talt om påføres dem på grund af, at vejkrateret tages ud?

For så vil jeg nok sige, at hvis 50 mio. kr. kan gøre det, så har vi hørt meget forskelligt, da vi sad i Kommunaludvalget. Det er selvfølgelig et ganske lille plaster på såret. Og det værste ved det er faktisk, at det for nogle kommuner vil være sådan, at de vil få mindre af den pulje, de ellers ville have fået af, fordi man nu har taget et beløb ud og har fordelt en del af det på noget med vejkilometer.

Så må jeg sige, at jeg godt kan forstå, at vi får en debat – og det synes jeg også er acceptabelt – om det sociale kriterium, men hvorfor er det sådan, at uanset, om vi er i samråd, eller uanset, om vi stiller spørgsmål, eller uanset, om vi spørger her, så kan vi aldrig få at vide, hvad der er de dokumenterede ændringer, som har betydet,

at man er nødt til at ændre den her udligningsordning. Hvorfor kan man ikke få at vide, hvad de dokumenterede ændringer er? Vi er stadig væk ude med den store pensel: Der er nogle sociale områder, og nogle har mere arbejdsløshed. Hvorfor kan vi ikke få det dokumenteret? Det havde da været flot. Og jeg tror da bestemt, at kommunerne gerne ville have set det sort på hvidt: Det er det og det, der har gjort det.

Vi har selvfølgelig fået meget materiale, for det har vi bedt om. Men det er jo ikke det samme, som at man er kommet og har dokumenteret, at sådan og sådan ser det ud, og derfor ændrer man det.

Jeg deltager også gerne i en tur, men nu skal vi passe på, at vi ikke nedgør et forslag om at tage ud og tale med kommunerne. For os er det i hvert fald væsentligt, at man tør og man vil tage ud og snakke med kommuner om en udligningsordning, der berører dem så dybt.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det var hr. Torben Rechendorffs bemærkning om de kommunale organisationer, der igen kalder mig på talerstolen.

Hr. Torben Rechendorff siger, at han sådan set er ligeglad med, hvad KL og Amtsrådsforeningen mener om denne her sag. Hvorfor skulle man så høre dem, hvis man er ligeglad? Hvorfor skulle man høre dem inden lovforsberedelsen?

Så er det da mere reelt, at man, når lovforslaget er fremsat, siger: Hvis der er noget i det, der giver anledning til bemærkninger, så kom med dem.

Det har der været, og jeg skal tillade mig fra det meget omfangsrige brev – det indrømmer jeg – som KL har skrevet, at citere følgende fra side 5:

»Landsforeningen skal understrege, at man ikke med ovennævnte principielle kommentarer ønsker at tage stilling til den byrdefordelingsmæssige balance i lovforslaget, idet dette spørgsmål er et landspolitisk anliggende.«

Lige præcis derfor var der ingen grund til at høre KL inden, og her har KL jo selv skrevet det til os sort på hvidt.

Lad mig så sige til hr. Hans Christian Schmidt, der igen vender tilbage til de mange kommuner, der efter hans opfattelse har beklaget sig under foretræde i Folketingets Kommunaludvalg. Ja, det har de, men jeg er enig med hr. Villy Søvnald, når han siger: Hvad er det, de har beklaget sig over? Det er, når der så sidder

medlemmer af udvalget, der siger til kommunerne: Synes I ikke, det er synd for jer, at I ikke har fået mere ud af udligningsreformen? Jo, siger de, det kan da godt ske; vi synes måske egentlig nok, at det var meget pænt, det, vi har fået ud af det, men nu sådan direkte adspurgt ville det da måske have været rart nok, hvis vi havde fået noget mere.

Så vil jeg sige, at når man spørger på den måde, kan man sandelig hurtigt få mange beklagelser frem fra kommuner, der møder op i Kommunaludvalget. Det giver jeg ikke fem flade øre for.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Det er i forbindelse med hr. Villy Søvnalds citat fra Søllerøds borgmesters kommentar ved en konference her i huset; dér var borgmesteren fra Søllerød jo inde på spørgsmålet om, at de meget rige pensionister i Søllerød selv kunne betale for noget af deres hjemmehjælp – det var det, der var hans pointe – og dermed fik man ikke så meget brug for disse udligningsordninger. Det var den sammenhæng, han var inde i, og det giver en helt anden og mere rigtig social balance end denne enorme omfordeling.

For at tage et andet eksempel, og det kan hr. Villy Søvnald så få verificeret på en eller anden måde: Storstrøms Amt, som er blandt de fattigste amter i Danmark, har den laveste vækst og har massive sociale problemer, skal efter det her forslag netto udligne til det rigeste Danmark – netto udligne!

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Jeg kunne høre på hr. Klaus Hækkerups svar til mig, at jeg har udtrykt mig uklart. Det vil jeg forsøge at rette.

Jeg er bestemt ikke ligeglad med, hvad KL mener. Det, jeg forsøgte at udtrykke, var, at det er muligt, at hr. Klaus Hækkerup har ret i, at KL har den principielle opfattelse, at om selve udligningsarrangementet udtaler man sig af de grunde, hr. Klaus Hækkerup nævnte, ikke.

Men jeg er ikke ligeglad med, hvad KL mener, og jeg syntes, hr. Klaus Hækkerup selv dementerede det. Hr. Klaus Hækkerup sagde, at der foreligger et meget langt brev – og det kender jeg selvfølgelig – fra KL, der foreligger et brev med mange principielle bemærkninger, og så siger KL, at om selve udligningsproceduren ønsker KL ikke at udtale sig.

Vist ønsker de da at udtale sig om lovforslaget. Det har de jo gjort i et langt brev, som hr. Klaus Hækkerup har båret herop på talerstolen.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg forstår det sådan, at hr. Klaus Hækkerup gør det afgørende for, hvad kommunerne siger i deres deputationer i Kommunaludvalget, hvorledes de bliver spurgt.

Det må jo så være en tilkendegivelse af, at det er hr. Klaus Hækkerups opfattelse, at kommunerne ikke har gjort sig nogen overvejelser om de her ting. De kommer herover, og så venter de på, at der er nogle medlemmer af Kommunaludvalget, der spørger.

Den opfattelse deler vi ikke. Vi fik en sober gennemgang, vi fik meget ofte skriftligt materiale, og vi fik en gennemgang og en fremlæggelse, der i den grad var krystalklar med hensyn til, hvad kommunerne mente.

Det fremgik tydeligt og klart, at man mente, at forslaget var ugenomsommeligt, at det var ugenomtænkt, at det var hastværksarbejde, der burde være taget af bordet. Og at de kommunaludvalgsmedlemmer, der også kan se det, gerne ville have det bekræftet, er der vist ikke noget forkert i.

Villy Søvnald (SF):

Til hr. Hans Christian Schmidt vil jeg sige, at jeg husker besøgene af deputationerne meget mere sammensat. Jeg husker dem på den måde, at når man, efter at de havde holdt den store tale om skattestigning, holdt dem tallene for øje og spurgte, om det ikke var rigtigt, at de ikke tabte på den her udligningsreform, svarede en del af dem: Jo.

Sådan var forløbet i Kommunaludvalget. Det var det rigtige forløb, og det var derfor, jeg kom til at sige i mit første indlæg, at der var da også nogle, der tog med herover af andre grunde, end at de havde tabt på udligningsordningen. Det må hr. Hans Christian Schmidt også give mig medhold i. Ellers vil jeg gerne levere nogle af eksemplerne.

Må jeg så i øvrigt sige til hr. Hans Christian Schmidt, som drager de skæve kommuner ind i debatten, at jeg formoder, hr. Hans Christian Schmidt er opmærksom på, at med udmøntningen af de 50 mio. kr. fra puljen er det sådan, at de skæve kommuner netto får overskud på udligningsreformen, størst i starten – så vidt jeg husker et beløb omkring 29 mio. kr., og det er ganske meget.

Jeg skal så svare hr. Thor Pedersen også. Hr. Thor Pedersen siger, at det er politiske kriterier, der er valgt. Det er ikke rigtigt; det er objektive kriterier. Der gælder de samme kriterier for hver eneste kommune.

Men det er selvfølgelig rigtigt, at der er så meget politik i det som at vælge de kriterier, man synes er afgørende. Det er et politisk valg. Og der har det gennemgående tema jo også i dag været, at Venstre har talt sig kolossalt varm på vejkriteriet, og så er der os andre, der er optaget af socialkriteriet i form af de ældre, i form af mange flygtninge og indvandrere, i form af stor arbejdsløshed. Jamen sådan er det jo. Og det er fair nok, at nogen har én interesse, og nogen har en anden interesse. Det bliver det jo ikke mere eller mindre objektivt af. Det er bare to forskellige politiske interesser, der mødes.

Hr. Thor Pedersen var så også inde på, at man kunne lave en udligningsreform, der gik ud på, at de, der har få ledige, skulle belønnes ud fra den bagvendte tankegang, at det havde de alene, fordi de havde gjort en fantastisk stor indsats.

Jeg vil godt spørge: Mener hr. Thor Pedersen dét alvorligt?

Sagt modsat betyder det, at jo større arbejdsløshed, et område har, f.eks. fordi det er et udkantområde, f.eks. fordi man bor i et område, der er kendetegnet ved at være magnet for sociale problemer, jo mere skal man straffes. Jo mere man ligger i et område, der har al udvikling, f.eks. fordi den trafikalt eller i forhold til regionsudviklingen ligger præcis, hvor den skal, så man får det hele forærende, jo mere skal man belønnes. Det er jo det, der er resultatet af det.

Og se, så kan man igen klart se de politiske forskelle. Det betyder jo med bibelske ord, at de, der har, skal have, og de, der ikke har, endda skal fratages det, de har. Jamen det er jo renlivet Venstrepolitik, og derfor er det ikke så sært, at vi ikke har været i stand til at lave en udligningsreform, som Venstre kan gå ind for. Vi har lodret modstridende interesser. Det er jo det, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Hr. Flemming Oppfeldts korte bemærkning synes jeg egentlig var en meget god illustration af, hvor forkert debatten nemt kan blive, fordi man tager nogle enkelte brikker ud og kigger på dem, som om det er et samlet billede, hvad det ikke er.

Hr. Flemming Oppfeldt oplyste – det lægger jeg så til grund – at Storstrøms Amt er amtet med den laveste vækst. Hvis hr. Flemming Oppfeldt har ret i det, er der ingen tvivl om, at så vil Storstrøms Amt komme til at tjene på den her reform, for det element, som bl.a. Venstre indædt argumenterer imod, hvor vi sikrer en garanti for de kommuner, der ligger under landsgennemsnittet, sikrer, at de frit kan vælge, ville jo så være et virkelig godt tilbud til kommunerne i det svage vækstområde i Storstrøms Amt, og derfor vil dét, som hr. Flemming Oppfeldt oplyste Folketinget om, nemlig at Storstrøms Amt ville komme til at være netto-bidragyder til det øvrige land, være en meget forkert oplysning.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Det er også hr. Flemming Oppfeldt, der kalder mig herop, fordi han nævnte Storstrøms Amt, som om det amt var én af hovedsponsorerne i det her forslag, og det er jo ingenlunde tilfældet.

Sådan som opbygningen er foreslået, hvis man udelukkende går efter penge og tabeller set på kommunerne i amterne, så er hovedsponsoren for det her jo Frederiksborg Amt, derefter er det Roskilde Amt, derefter er det Københavns Amt, og så er det Ringkøbing Amt. Og der er en ret klar linje i, at det er sådan. Det er nemlig sådan, at det er de amter, der ligger omkring København, der skal være med til at løfte hovedopgaven og føre linjen i forslaget her, nemlig at tilføre Københavns Kommune nogle penge. Man kan så diskutere, om det er den rigtige måde. Men det er, sådan som hr. Ole Stavad sagde det, ikke rigtigt, at amter med svagt beskatningsgrundlag kommer til at sponsorere det her i den grad.

Dernæst vil jeg sige til hr. Schmidt fra Venstre, som flere gange har sagt, at forslaget ikke er gennemarbejdet: Jeg synes, man kan sige om forslaget, at Folketinget muligvis har haft for kort tid til at kigge på det, men jeg synes bestemt ikke, man kan sige, at det ikke er gennemarbejdet. Der ligger – for at sige det mildt – byger af betænkninger og arbejder, og hvad ved jeg, fra Indenrigsministeriet og skiftende indenrigsministre, der har behandlet de her problemer, og hele forenklingssdelen af det, sådan som jeg har fornemmet det, er der jo også ude i kommunerne mange steder stor begejstring for. Så derfor synes jeg ikke, man kan sige, at det ikke er gennemarbejdet.

Endelig er der vejkkriteriet, som har været nævnt mange gange her i dag. Nu har jeg jo sidet og hørt på de deputationer, der kom fra de skæve kommuner og fra landkommunerne, der klagede over, at det her vejkkriterium forsvandt. Og jeg må indrømme, at jeg tror, at det, der piner dem, ikke så meget er vejkkriteriet som det, at de muligvis kommer til at tabe en million eller to, eller hvad det nu kan være, på forslaget.

Vejkkriteriet er efter vores opfattelse slidt op. Det har ikke været justeret siden 1982. Det er faktisk i den borgerlige regerings tid, at man er holdt op med at kigge på det, og når man så spurgte de deputationer, der kom, hvad de havde gjort ved deres veje, som man jo måske kunne tro, at de havde fået pengene til, svarede de alle sammen eller mange af dem, at de havde haft så store problemer med børn og ældre og andre opgaver, så vejene var i en uhyggelig forfatning.

Endelig vil jeg sige: Nu får jo altså alle kommuner samlet 7½ mio. kr. mere plus hvad der i øvrigt ligger, specielt til de skæve kommuner, af de 123 mio. kr., der er afsat til det.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil gerne vende tilbage til spørgsmålet om Kommunernes Landsforening. I den henvendelse, vi har fået fra Kommunernes Landsforening, er der jo to principielle synspunkter, som KL gør gældende i relation til lovforslaget, to synspunkter, som er hovedvægten i deres argumentation.

Det ene er finansieringsgarantien. Den skal jeg ikke sige noget om. Jeg er meget tilfreds med det lovforslag, regeringen har fremsat på det her område. Det andet er spørgsmålet om ligningen og den del af forslaget, der siger, at det skatteprovenu, der kommer ind ved en effektiv ligning, og det skatteprovenu, der kommer ind ved forhøjelser i forhold til de selvangivne indkomster, får kommunerne selv lov til at beholde.

Også det tager Kommunernes Landsforening afstand fra. De skriver til os, at kommunerne varetager ligningen af borgere og virksomheder som en myndighedsopgave og dermed altså som noget, der løses uden hensyn til, hvad omkostningerne i øvrigt er ved det. Sådan bør det selvfølgelig også være.

Desværre – desværre – har vi jo haft en række kommuner, ikke en række, men nogle, der har givet udtryk for en anderledes opfattelse end det, Kommunernes Landsforening her forsøger at tilkendegive over for Folketinget.

Lad mig nu tage borgmesteren i Søllerød Kommune, som jo tidligere har sagt, at han ikke ønsker, at der foretages en sådan ligning, fordi de omkostninger, der påføres Søllerød Kommune ved lønudgifter, er større end det provenu, der er tilbage til Søllerød Kommune, når man tager hovedstadsudligningen i betragtning.

At han hermed ser bort fra, at andre kommuner måske alligevel foretager en effektiv ligning og dermed nedsætter Søllerød Kommunes bidrag til udligningen, er en anden sag. Men han siger altså isoleret: For min kommune kan det ikke betale sig, og derfor har jeg ikke et ønske om at ansætte folk til det. Det har han givet udtryk for flere gange.

Det synes jeg er en overordentlig beklagelig, betænkelig, angribelig holdning at have, og den er vi selvfølgelig nødt til at forholde os til fra Folketingets side.

Hermed, vil jeg sige, er der vel også givet et svar til hr. Flemming Oppfeldt om, hvor meget den pågældende borgmester egentlig har på sinde, når det er den sociale balance, vi taler om.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Hr. Villy Søvnald refererer til mit udsagn om objektivitet eller rettere sagt den manglende objektivitet bag de ændrede kriterier for udligning, som regeringen foreslår.

Det er rigtigt, at det objektive også går på debatten om, hvilke udgiftsarter man skal udligne; altså hvad er det for udgifter, man skal afholde som kommune, som man objektivt set siger er nødvendige og derfor kan indgå i en udligning. Det er rigtigt.

Men den anden del af det objektive er at se på, hvad den pågældende ydelse koster, altså hvad en skoleelev koster, hvad en flygtning koster, hvad ældre i forskellige aldersklasser koster, så man også har et objektivt beløb at udligne.

Og det er her, regeringen forser sig i forslaget. Man forlader det objektive og går over til beløbsstørrelser og matcher en eller anden politisk opfattelse af, hvad forskellige kommuner måske skal have eller skal bidrage med.

Så siger hr. Søvnald, at vi har modsatrettede interesser og det er så ærligt nok. Og dér vil jeg sige, at det stempler så hr. Søvnald, for det, jeg nævnte, var, at det mest sociale, hvis der er tale om ledighed, må være at få folk i arbejde. Altså det bedste, en kommune kan gøre, er at yde en særlig indsats for, at de, der er ledige i kommunen, kan få et arbejde.

Og dér stillede jeg så det kontante spørgsmål til hr. Søvnald, som disse ændringer her giver anledning til. Hvis man tager en kommune, der går i kommunekassen og tager et betragteligt beløb op og siger: Nu vil vi sikre os, at folk i vores kommune kan få arbejde, og vi finansierer selv den ekstra indsats for at få dem i arbejde. Det kan godt – og det er der eksempler på – svare til ca. 1 skatteprocentpoint i en kommune. Så er spørgsmålet: En sådan kommune, der selv vælger at betale, bliver den straffet i det her udligningsforslag, eller bliver den begunstiget? Og dér spørger jeg: Er sandheden ikke, at hvis en kommune selv vælger at finansiere kampen mod ledighed og har held med det, så skal de ikke alene selv betale det, de har besluttet, men de skal så også miste i udligning, fordi de har ydet en særlig indsats?

Og dér spørger jeg: Er det et særlig socialt kriterium at lægge ind i en udligningsordning? Burde det ikke være en fordel for en kommune at yde en særlig indsats for at få folk i arbejde?

Det er det enkle spørgsmål, og her forstår jeg at vi ikke har samme interesse. Jeg mener, at det fornemste er at få folk i arbejde og ikke fortsat at skulle betale til ledighed.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

To ting får mig til at gå på talerstolen.

Først til hr. Klaus Hækkerup: Vi har diskuteret lidt omkring Kommunernes Landsforening, om den gerne ville høres, og med formandens tilladelse skal jeg citere fra det brev, Kommunernes Landsforening har sendt, sådan at hr. Klaus Hækkerup kan få det at høre nu. Der står her:

»Det havde derfor været særdeles ønskeligt, såfremt Landsforeningen havde haft mulighed for at kommentere lovforslagene på et noget tidligere tidspunkt.«

Og et andet sted heri skriver Kommunernes Landsforening:

»For så vidt angår lovforslag nr. L 245 om ændring af kommunal udligning og generelle tilskud, skal det bemærkes, at Landsforeningen ikke ønsker at tage stilling til den konkrete fordeling af tilskud mellem kommuner, men alene til principper i tilknytning til fordelingen.«

Man kunne altså have fået en udmærket debat med de to organisationer om principperne, som jo er det væsentligste; det har KL selv lagt op til.

Til fru Vibeke Peschardt vil jeg gerne have lov at sige om vejkriteriet: Nu opstår jo det problem, som vi også har diskuteret i Kommunaludvalget. Om en kommune får penge til et vejkraterium og bruger det til asfalt eller andet, er jo fuldstændig ligegyldigt. Hvis en kommune f.eks. vælger ikke at passe børn, så tager man jo ikke de penge fra kommunen, som den får, fordi den har børn i den alder, hvor man har behov for daginstitutioner.

Vi skal jo ikke blande os i, hvad de bruger pengene til. Det er alene et fordelingsspørgsmål, og derfor må jeg sige: Lad os nu stoppe debatten om asfalt på veje. Det, det drejer sig om, er, at vejkriteriet er meget andet, det er et geografisk kriterium, merudgifter til skoletransport, merudgifter til ældreservice, merudgifter, hvis man har en ugunstig skolestruktur, osv. osv. Det er det, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det, der kalder mig her op, er fru Vibeke Peschardts og hr. Ole Stavads kommentarer om, at det er meget sammensat. Det er meget sammensat.

Fru Vibeke Peschardt sagde, at det var amterne omkring København, der især skulle betale hertil, og så Ringkøbing Amt. Hvad er så begrundelsen for, at Ringkøbing Amt skal betale til kommunerne herovre? Er det, fordi man har været god til at holde orden i eget hus, at man på den måde vil udligne det? Er det nu et kriterium for at sige, at nu skal man betale? Der er noget med ældreforsorg, der er lange vejafstande, der er skolevæsen m.v. Er det en måde at udligne ved at sige: Hvis man holder orden i eget hus, så skal man betale?

Endelig vil jeg gerne sige: Vi vedtager snart noget om grønne afgifter, som jo især belaster ikke mindst Vestjylland.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil godt starte med at rette en åbenbar fejl, der har været i debatten. Der har været debatteret, som om Storstrøms Amt tabte på udligningsreformen. Det er ikke rigtigt. Allerede med de tal, der ligger nu, vinder kommunerne i Storstrøms Amt en lille smule. De kommer til at vinde endnu mere, når statsgarantien bliver udfoldet, al den stund Storstrøms Amt som lavvækstområde specielt vil have en stor fordel af statsgarantien, såfremt de vælger den.

Jeg siger det bare, fordi jeg synes, det er lidt ærgerligt at have en debat, der går på præmisser, som er åbenbart faktisk forkerte.

Så vil jeg godt henholde mig lidt til hr. Thor Pedersens tese om, at de kommuner, der i særlig grad er gode til at få folk i arbejde, bør have en belønning via et udligningskriterium, og modsat at de kommuner, der ikke er i stand til det, skulle straffes. Jeg vil så sige det med en fortid i Kolding Kommune, som er et af højvækstområderne i Danmark. Det er den, bl.a. fordi der har været en dygtig politisk ledelse – jeg har jo selv deltaget i den – men det er da også af andre åbenbare grunde, nemlig at den ligger ved Danmarks største vejkruds. Man skal opføre sig temmelig aparte som bystyre i det område for ikke at få en solid vækst. Derfor har hele området det uanset politisk farve.

Hvis man nu var valgt i Nakskov, som ligger et sted, hvor der ikke er samme dynamik af en række geografiske grunde, og fordi man har mistet et skibsværft, hvis man så oven i de her objektive og forskellige vækstmuligheder lægger et kriterium, der gør, at højvækstområdet præmieres yderligere, mens lavvækstområdet kommer til at betale på det kriterium, som hr. Thor Pedersen foreslår, er man da først for alvor med til at bidrage til at forøge de dramatiske forskelle, der i forvejen er. Det vil jo betyde en udligning, der ikke – som det, der foregår her – betyder, at vi udligner mellem dem, der har meget, og dem, der har lidt; det betyder, at vi yderligere polariserer samfundsudviklingen.

Er det Venstres standpunkt i udligningsdebatten, at vi skal skrue et udligningskriterium sammen, der er med til at forstørre forskellene i vækst og i udviklingsmuligheder i Danmark? Så må jeg svare, at så er det klart, at vi ikke kan blive enige.

Jeg glemte i øvrigt før at kvittere for hr. Torben Rechendorffs tilsagn om en cykeltur. Det ser jeg frem til.

Formanden:

Jeg tror, sådan som debatten forløber, at jeg allerede nu må sige, at jeg agter at holde middagspause mellem kl. 18 og kl. 19.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Jeg vil først sige til hr. Jens Kirk, der efterlyste den del af argumentationen, som jeg glemte omkring Ringkøbing Amt, at grunden til, at også Ringkøbing Amt går ind på en fjerdeplads

som sponsor i det her nulsumsspil, kan man sige, med omfordeling imellem kommunerne, jo er, at væksten i Danmark foregår i Vestdanmark, og at Ringkøbing Amt med hensyn til arbejdsløshed og andre ting har en meget positiv fremgang, altså en nedgang i arbejdsløsheden. Det vil sige, at der virkelig er vækst i Ringkøbing Amt, og derfor kan man flytte penge fra den del af landet til en anden, nødlidende del af landet, typisk Københavns Kommune.

Så vil jeg sige til hr. Schmidt om vejkriteriet, at jeg synes, hr. Schmidt leverede det bedste bevis for, at det kriterium er slidt op, ved at sige, at man har modtaget penge til veje uden at bruge dem, og så lægger hr. Schmidt en hel masse andre ting ind i vejkriteriet, som sådan set ikke hører til dér.

Endelig må jeg sige til hr. Klaus Hækkerup, der nævnte Søllerød Kommune og Søllerød Kommunes skatteligning, at jeg ikke er klar over, hvad der er blevet sagt af borgmesteren i Søllerød Kommune om skatteligningen, men jeg har et meget tæt kendskab til, hvad der foregår i den kommune, da jeg sidder i kommunalbestyrelsen, og jeg ved, at skatteligningen inden for de sidste tre år er blevet forbedret ganske kraftigt og med flere medarbejdere; derfor må jeg afvise, at man ikke skulle gøre noget ved det fra den kommunes side.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

For tredje gang vil jeg over for hr. Søvnald præcisere det, som spørgsmålet drejer sig om, når vi taler om ledighed, i hvert fald i relation til det spørgsmål, jeg stillede: Det drejer sig ikke om, som hr. Søvnald siger, hvorvidt ledighed skal være et kriterium eller ikke skal være et kriterium. Nej, det er, hvordan det virker, hvis man afskaffer ledigheden, for vi siger, at det fornemste da er at få folk i arbejde, og her er det klart, at der er kommuner, der har mange ledige, og nogle, der har få, og det er ikke det, at man har få, man skal præmiere.

Næ, jeg taler om de kommuner, der har ledige, men som beslutter selv at finansiere at få dem i arbejde, altså som selv siger: Nu vil vi gøre en særlig indsats for, at folk kommer i arbejde, og det skal vores skatteydere være med til at betale, og hvor det så er lykkedes, fordi man betaler en høj pris.

Der spørger jeg så: En sådan kommune, der selv har betalt, hvordan bliver den behandlet i det foreliggende forslag? Ja, den bliver behand-

let på den måde, at den kommer til at bidrage til andre kommuner, hvad den ikke ville have gjort, hvis den ikke selv havde taget penge op af kassen. Derfor spørger jeg: Er det socialt at have et incitament til ingenting at gøre fremfor at præmiere dem, der aktivt gør noget?

Og jeg siger altså igen: Det er dem, der tager penge op af kassen og bruger dem for at få folk i arbejde, og ikke dem, der ingen ledige har og derfor ikke bruger penge; det er det, at man bruger penge, der burde være en del af udligningskriteriet – altså hvad man selv har bidraget med for at reducere ledigheden i kommunen – når man begynder at sammenligne, hvad man skal bidrage med til andre kommuner, der har ledighed.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal sige, at jeg forstod godt spørgsmålet, og jeg svarede også på spørgsmålet.

Den konkrete virkning af at lægge et kriterium ind, der betyder, at kommuner, der i særlig grad er i stand til at nedbringe arbejdsløshed, er, at en kommune, der ligger i et vækstområde som f.eks. kommuner i Vejle Amt, vil tjene på sådan et kriterium, fordi de vil have penge til det, hr. Thor Pedersen vil, f.eks. til at ansætte nogle folk i kommunen og dermed nedbringe arbejdsløsheden, mens en kommune, der er fattig, fordi et skibsværft har lukket, og fordi den ligger i et hjørne af landet, hvor der ingen udvikling er, vil optræde som en kommune, der intet foretager sig for at nedbringe arbejdsløsheden, og hvis man lægger et kriterium ind, der gør, at det straffes, så bliver den straffet oven i det, den er straffet med i forvejen, og et sådant socialt Venstre-kriterium vil SF aldrig medvirke til.

Poul Nødgaard (FP):

Ja, men jeg skal give en lille glad meddelelse. Jeg skal ikke forlænge denne debat ret meget. Jeg synes, vi har været så vidt omkring, at der ikke kan tilføres debatten så forfærdelig meget mere.

Men jeg vil godt sige, at der godt en gang imellem kan komme et eller andet sådan helt inde fra hjertet, og det er frygten. Jeg frygter, at det, regeringen er i gang med nu her anført af Socialdemokratiet – det er dem, der har hovedansvaret for den her lovgivning – er, at nu får man vedtaget den her lovgivning, og det kan også godt være, at der falder lidt ro over sindene i kommunerne – jeg tror det altså ikke – men

så næste år giver man den en tand mere og en tand mere og en tand mere, og jeg synes, det kunne være interessant at høre: Hvad er Socialdemokratiets fremtidsplaner på det kommunale område med hensyn til udligningssystemet: Stopper vi med det her, eller kører man barer videre i samme skure?

Det, jeg tror man har enormt brug for ude i kommunerne, er noget, der hedder arbejdsro og arbejdsglæde, og jeg tror ikke, man har hverken arbejdsroen eller arbejdsglæden i øjeblikket. Den er ligesom taget fra kommunerne, i hvert fald fra et stort antal kommuner. Jeg stillede hr. Stavad et spørgsmål under en af mine første korte bemærkninger og fik et lidt valent svar, synes jeg. Det var med hensyn til de kommuner, der nu på grund af den vedtagelse, der jo kommer her i løbet af få dage, skal forhøje skatten, så det vel nogenlunde går lige op, de kommunale skatteforhøjelser med de statslige nedsættelser af skatten.

Og så spørger jeg hr. Stavad: Hvad siger man til skatteyderne i de kommuner, der ikke ser en nedgang i de personlige skatter? Et såre enkelt spørgsmål, og det må kunne besvares ganske enkelt. Dér får regeringen og specielt hr. Stavad, der var skatteminister og lovede guld og grønne skove med skattelettelser, et kæmpe forklaringsproblem. Og det er sådan noget med løftebrud, for man har lovet befolkningen, at de skulle få nogle konkrete skattenedsættelser, og vi ved nu, at der er masser af kommuner, der har bebudet, at de må sætte skatten op på grund af det, man nu er i gang med at gennemføre her.

Det, jeg er bange for, og det, jeg tror, er, at Socialdemokratiet i virkeligheden med de her to love, man behandler i dag, specielt den første omkring udligningen, mere og mere er inde på, at statsmagten skal overtage hele styringen, så kommunerne og amterne faktisk bliver nogen, der sidder og styrer totalt på statens vilkår.

Jeg fik for et øjeblik siden bragt en fax ned, der er indgået til os. Det er en resolution, der er sendt til regering og Folketing fra »Det skæve Danmark«, og alle ved jo, hvem det skæve Danmark er: Det er ca. 100 kommuner. De har i dag været samlet ovre i noget, der hedder Foulum Forskningscenter, og denne fax er sendt fra Tjele Kommune. Jeg vil med formandens tilladelse læse den korte resolution op.

Den lyder:

»Det skæve Danmark.

Resolution til regering og Folketing.

64 borgmestre samlet til årsmøde i Sammenlutningen af det skæve Danmark den 31. maj 1995 . . . « – altså i dag – » . . . opfordrer regeringen og Folketinget til at tage forslaget om en ny udligningsordning af bordet.

Forslaget, der hastes igennem i disse dage, indeholder en række uforståelige og uigennemtænkte negative virkninger især på de mindre kommuner med et indkomstgrundlag under landsgennemsnittet.

Regeringen og Folketinget opfordres derfor til at bruge det næste år til at udarbejde en mere gennemskuelig og mere retfærdig kommunal udligningsordning.

Det skæve Danmark har sendt sit forslag til en sådan udligningsordning. « – Den har jeg ikke set, men det har regeringen forhåbentlig – » Det skæve Danmark repræsenterer 100 kommuner med omkring 1 mio. indbyggere.

På vegne af Det skæve Danmark, Alex Lind, borgmester i Spøttrup Kommune. «

Jeg synes, at en sådan henvendelse burde gøre et indtryk, og jeg kan ydermere tilføje, at jeg over min telefaks også har fået underskrifter fra disse 64 borgmestre. Det er altså ikke bare en eller anden, der er gået ud og har lavet dette og så suset det af sted til regering og Folketing. Det er underskrevet og læst op af 64 borgmestre.

Jeg ved, hvilken indflydelse hr. Stavad har i den socialdemokratiske folketingsgruppe. Jeg synes, man på gruppemødet i morgen i den socialdemokratiske gruppe skulle se at tage den reform af bordet og erkende, at vi alle sammen som mennesker kan begå fejl.

Det, jeg frygter – nu har jeg advaret, og det kommer heldigvis til at stå i de grønne hæfter – er, at der bliver en uønsket konfrontation mellem kommunerne og regeringen og Folketinget, og det synes jeg er helt unødvendigt. Lad os dog slå koldt vand i blodet og så bruge det kommende års tid til at se, om vi kunne lave en mere fornuftig udligningsordning.

Så vil jeg i øvrigt til sidst sige, at selv om jeg har prøvet at sidde og studere alle disse udligningssystemer, så er det jo lag lagt oven på lag. Hvem er egentlig i stand til kvalificeret at kunne forklare, hvordan det antal millioner, der indgår i X kommune, egentlig fremkommer? Jeg tror, det er usigeligt svært. Jeg ved i hvert fald, at en lang række kommunalpolitikere har utroligt svært ved at se det.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at foreslå: Kunne vi ikke bruge udtrykket med at vaske tavlen ren og så se, om vi ikke kunne finde et

mere let og smidigt system? Det er noget rent praktisk, jeg fremfører her.

Men jeg vil foreslå hr. Stavad at tænke over tingene og gå hjem og sove på det. Jeg er sikker på, at når vi ses i morgen tidlig, så har hr. Stavad overbevist den socialdemokratiske gruppe om, at dette er en én kæmpe stor fejltagelse. Og de små partier med CD, der sidder tavs nede i baggrunden, følger efter, lige så snart Socialdemokratiet ændrer signaler i denne sag.

Vibeke Peschardt (RV):

Så må jeg jo starte min tale med at sige til hr. Poul Nødgaard, at han faktisk tager fejl i dette med de små partier, der bare løber bagefter de store og gør, som de siger. Det Radikale Venstre har været involveret i disse forhandlinger fra et tidspunkt før påske i hvert fald, og jeg vil godt indrømme, at det måske ikke var lang tid til at sætte sig ind i ting, som ikke er så specielt nemme, men når hr. Poul Nødgaard siger, at der ikke er forenkling i forslaget, forstår jeg ham simpelt hen ikke.

Hvis man først får sat sig ind i de principper, der ligger til grund for de udligningsordninger her og så nogenlunde på et overordnet plan forstår dem, er jeg også sikker på, at man forstår alle de tabeller og alle de tal, som i en lind strøm er kommet fra Indenrigsministeriet til Kommunaludvalget i den tid, vi har behandlet dette forslag.

Det kan måske være sværere ude i kommunerne, det skal jeg ikke kunne sige, men den kommune, jeg kender til, dér forstår de hvert et komma både i udligningsordningerne og i tabellerne, det kan jeg love. Og det tror jeg også de gør i de skæve kommuner.

Det kan virke uigennemskueligt, fordi man fokuserer på tallene, og så passer tallene ikke lige med det, man har lyst til at de skal passe med, men på mit partis vegne vil jeg gerne sige, at vi synes, at de forenklinger, der ligger i selve systemet, har været ønsket i mange år, og nu er de kommet, og det er vi glade for.

Ellers ligger der jo i forslaget nogle overordnede ting. Forenklingen var den ene, hjælpen til Københavns Kommune er den anden, og den tredje – der er også flere, der har efterlyst det – er hensynet til statens finanser.

Jeg tror, det var hr. Torben Rechendorff, der i sin tale sagde, at man jo kunne have taget en pose penge op af statskassen, og så kunne man have givet den til Københavns Kommune, og så kunne man have undgået hele denne øvelse.

Det er da rigtigt; det kunne man godt have gjort, hvis man havde valgt at gøre det. Nu har man altså præcis valgt at gøre noget andet; inden for kommunerne, inden for systemet udligner man sådan, at det er kommunerne, der kommer til at betale samlet til den, der skal have, nemlig Københavns Kommune.

Og når jeg siger hensynet til statens finanser, så er det jo, fordi jeg ved, at man i øjeblikket rundt om i alle ministerierne sidder og forsøger at nå de sparemaal, der skal få den økonomiske politik til at hænge sammen til næste år og til næste år og næste år igen.

Endelig ligger der jo i dette her den langsigtede plan for Københavns Kommune i hvert fald, at Københavns Kommune skal gøres til et bæredygtigt sted at være. Sidste år havde man bloktilskudsforhandlinger mellem Københavns Kommune og staten, hvor Københavns Kommune fik penge specielt til deres sygehusvæsen og alt det, som Det Konservative Folkeparti jo var med til at lave, og det var første led i den øvelse, der skal gøre København bæredygtig.

I år bliver man så nødt til for overhovedet at få det til at hænge sammen og for ikke at få folk til at flygte derfra at sende yderligere penge dertil, men næste år håber vi jo, at Københavns Kommune ved dette Folketings hjælp har fået ændret sine styrelsesforhold på en sådan måde, at man vil være i stand til at præstere nogle flertal, der kan lave nogle fornuftige, bæredygtige økonomiske løsninger. For Københavns Kommunes store problem er jo – og det handler ikke om politikerne – at deres styrelsesvedtægt er af en sådan beskaffenhed, at hver borgmester kan sidde på sit område, og der bliver ikke rigtigt sammenhæng i tingene.

Så vil jeg godt citere fra V, K og Z's betænkningens bidrag i samme anledning – og det er også i relation til Københavns Kommune, der er modtager af disse penge. Der står:

»Det sker, uden at der stilles et eneste modkrav til Københavns Kommune.«

Her vil jeg så godt sige: Ja, det er jo rigtigt, men det er altså heller ikke i denne omgang Folketingets opgave detaljeret at sætte sig ned og fortælle Københavns Kommune, hvad de skal gøre og ikke skal gøre. Der er jo stadig væk kommunalt selvstyre, selv om man kan sige, det ikke virker, og jeg vil sige, at sidste år blev Københavns Kommune bundet op i bloktilskudsforhandlingerne. Det er jo ikke umuligt, at der også i år – jeg ved ikke noget om det, men man kunne jo forestille sig, at der muligvis ville blive stillet krav én gang til.

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Jeg hørte i fru Vibeke Peschardts bemærkninger og måske ikke mindst i tonefaldet omkring det med Københavns Kommune, at vi ikke er så forfærdelig langt fra hinanden i synet på, hvorom det drejer sig, nemlig at Københavns Kommune selvfølgelig i kraft af at være hovedstad, jf. hvad jeg sagde før, har særlige problemer. Også at dette Folketing har et medansvar for på en eller anden måde at få løst de problemer i Københavns Kommune.

Men jeg vil godt spørge fru Vibeke Peschardt: Kan synspunktet, som fru Vibeke Peschardt gav udtryk for, holde i længden, nemlig at blot med henvisning til det kommunale selvstyre afholder vi os fra at stille bestemte krav? Kan situationen i Københavns Kommune ikke blive af en sådan karakter – og vi er måske ikke særlig langt fra det – at man som Folketing bliver nødt til at sige, at da det altså er nationens hovedstad, må der også herfra stilles særlige krav? Jeg kan godt følge med i, at de krav, vi opremser i betænkningen, vel ikke nødvendigvis kan stilles i forbindelse med behandlingen af en udligningsordning, det kan jeg godt følge med i, men i længden kan synspunktet vel ikke holde, kan det?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu er jeg glad for, at fru Vibeke Peschardt vidste alt om udligningsreformer, og hvordan de var opbygget, for så vil jeg gerne have et klart svar på, hvordan man har fundet frem til de 7,5 mio. kr. som startgebyr for at starte en kommune, stor eller lille – også fra hr. Villy Søvnald, som nævnte noget om et stort vejkryds, motorveje i trekantområdet, som jo var et vækstcenter.

Det er jo påfaldende, at alle de tre byer deromkring: Fredericia, Vejle, Kolding, ja, sågar Horsens, vist også skal have et stort beløb tilført, og de bor omkring et stort motorvejskryds. I Ringkøbing har vi ingen motorvejskryds endnu, og med det, der er blevet lagt frem af trafikministeren engang, så får vi det nok heller ikke i dette årti. Så jeg kan ikke rigtig se begrundelsen.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Først til hr. Torben Rechendorff. Jeg glemte at sige i mit indlæg, at jeg faktisk synes, hr. Torben Rechendorffs første indlæg eller hovedtale her fra talerstolen var meget afbalanceret og meget

pæn og meget forstående, i virkeligheden også over for Københavns Kommunes problemer, og det er nok også rigtigt, at vi måske ikke er så langt fra hinanden i synet på det dér. Det, jeg mente med de bemærkninger, jeg kom med før, var, at jeg ikke synes, man her – og det var hr. Torben Rechendorff jo sådan set også enig med mig i – i Folketinget eller Folketingets Kommunaludvalg kan sætte sig til at skrive ned, hvad det er, man mener Københavns Kommune egentlig skal foretage sig for at få udgifter og indtægter til at hænge sammen på en bedre måde.

Men det, der ikke er nogen der har nævnt i dag, er jo, at der i øjeblikket sidder nogle og arbejder med de forslag, der kommer fra Hovedstadskommissionen, og dér har jeg da en forventning om, at Hovedstadskommissionen kommer med nogle forslag, der vil være med til at løse de problemer. Vi vil gerne give vores støtte til, at der, når det kommer frem, bliver fundet en løsning, så Københavns Kommune kan styres på en bedre måde, og det er det, jeg mener ligger i hele den her øvelse, som man ikke kan se som en lille, kortsigtet år til år-løsning, men som må ses over et længere årrække, for man kan jo ikke lave om på Københavns Kommunes problemer sådan lige i ét hug.

Men jeg er glad for, at man har taget fat på det sidste år, og jeg synes, vi skal blive ved med at beskæftige os med det.

Så spurgte hr. Jens Kirk mig, om jeg vidste, hvordan de 7,5 mio. kr. var opstået i – hvad skal vi sige – basis- eller grundbeløb. Det kan jeg ikke gøre rede for, men det er jeg sikker på at Indenrigsministeriet kan, og jeg er også ret overbevist om, at det står enten i bemærkningerne til forslaget eller ligger i nogle af alle de spørgsmål, der er blevet behandlet. Nu kan jeg se, at hr. Hans Christian Schmidt og hr. Jens Kirk ryster på hovedet – jamen jeg er sikker på, at hvis man stiller et spørgsmål til almindelig del, så får man det oplyst.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det bliver en kort bemærkning til fru Vibeke Peschardt. Jeg kan konstatere, at fru Vibeke Peschardt ikke ved, hvordan de 7,5 mio. kr. kommer. Det står ikke i lovforslaget, hvordan man er kommet frem til det. Jeg må formode, at det er en frem-og-tilbagekøring flere gange, og så er man kommet til 7,5 mio. kr., og så har man belønnet nogle kommuner.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Det, jeg er blevet oplyst om angående de 7,5 mio. kr., er, at hvis man skulle kigge på systemet, når man lavede om på de forskellige kriterier, så gav man alle kommuner en form for det, man kalder et »startbeløb«, og det var på 7,5 mio. kr. Det er det, jeg har fået oplyst om det, og det er det, jeg kan sige herfra.

Keld Albrechtsen (EL):

Debatten har jo vist, at der eksisterer en klar og grundlæggende uenighed om de sociale kriterier. I den forbindelse har det været et hovedsynspunkt fra borgerlig side, fra De Konservative, Venstre og Fremskridtspartiet, at man i stedet for det, som flertallet her laver, skulle understrege, at de sociale kriterier skal indrettes, så man mindsker kommunernes incitamenter til at løse de sociale problemer. Dé har hr. Torben Rechendorff været inde på, at det skulle man gøre bl.a. ved hjælp af erhvervspolitikken og boligpolitikken.

Den melding, som de borgerlige og altså også De Konservative i virkeligheden kommer med, er jo, at man i stedet for det, som flertallet foreslår, skulle belønne de kommuner, som ikke sørger for at have almennyttigt byggeri, som skærer ned på de sociale udgifter, som fører en politik, som er vendt mod de dårligst stillede, og som eksporterer de sociale problemer til andre kommuner. Det er det signal, som er kommet fra de borgerlige.

Flertallet har ønsket at gå en anden vej. Flertallet tager udgangspunkt i, at man skal søge en mere retfærdig social fordeling på landsplan. Det er vi tilfredse med, og vi vil gerne sige tak til regeringen for det samarbejde, der har været i forbindelse med at få dette lovforslag gennemført.

Der har også været en del debat om pengene til Københavns Kommune, og her synes jeg, debatten har vist, at det er aldeles uklart, hvordan man fra Venstres og De Konservatives side egentlig havde forestillet sig, man skulle gøre noget ved de problemer, der er med Københavns Kommunes økonomi.

Det har vist sig, at de penge, som det antydes i Venstres, De Konservatives og Fremskridtspartiets betækningsbidrag at man ville stille til rådighed for en løsning, har man ikke rigtig kunnet forklare i løbet af debatten, hvor de egentlig skulle komme fra. Man står jo altså også over for det grundlæggende problem, at

det, man i virkeligheden foreslår, er, at man vil sætte Københavns Kommune under administration.

Da tror jeg, det er langt bedre – også for at bygge videre på den tankegang, der ligger i flertallets holdning – at når vi så skal til at kigge på Hovedstadskommissionen, som fru Vibeke Peschardt var inde på, ja, så ligger der jo dér, at der fortsat er en meget betydelig ulighed i hovedstadsområdet med kommuner f.eks. i Københavns Amt, som ikke har taget sig af flygtningeproblemerne, som ikke har sørgt for at have almennyttigt byggeri, som har meget store indkomster og meget lave skatteprocenter, og som altså ikke bidrager til den fælles løsning af de sociale problemer i hovedstadsområdet. Dér ligger jo så en mulighed for at gå videre i den retning.

Hr. Poul Nødgaard stillede det spørgsmål, om det nu ville stoppe med dette her. Jeg kan sige fra Enhedslistens side, at når vi så skal til at diskutere Hovedstadskommission osv., vil vi da naturligvis stille forslag om, at man fortsætter i social retning, at man går videre i den tankegang, som ligger bag ved dette her, og at man altså også inddrager de kommuner i hovedstadsområdet, som ikke bidrager tilstrækkeligt til løsning af de sociale problemer, og at man altså arbejder videre ud fra den sociale grundholdning. Det er da ganske klart; vi vil da overhovedet ikke lægge skjul på, at det er vores sigte med det.

Dér kan man jo så også komme ind på de spørgsmål, der drejer sig om styrelsesforholdene i Københavns Kommune, fordi, som jeg også sagde på et tidligere tidspunkt i denne debat, der er jo meget, som man kan kritisere flertallet i Københavns Borgerrepræsentation for. Det er ikke sikkert, at den magistratsordning og den kommunestruktur, som man har i Københavns Kommune i dag, er den rigtige.

Man kunne sikkert godt forestille sig mere demokratiske modeller, hvor befolkningen i hovedstadsområdet i Københavns Kommune må indgå i en diskussion om, hvorvidt man f.eks. med en decentralisering i Københavns Kommune og en omlægning af skattesystemet og udligningsordningerne i hovedstadsområdet kunne få en mere demokratisk struktur, hvor man også kunne komme ind og løse nogle af de problemer, der er i Københavns Kommune. Det kunne godt være, det var en vej at gå frem ad; men det er ikke efter vores opfattelse en vej at gå frem ad, som de borgerlige faktisk foreslår,

nemlig at man i virkeligheden vil gå ind og sætte Københavns Kommune under administration og på den måde i virkeligheden angriber det kommunale selvstyre.

Det, vi peger på som en løsning, er mere demokrati i hovedstadsområdet, ikke central styring fra statsmagtens side. Så disse hensigter vil jeg da gerne, når hr. Poul Nødgaard nu spørger, melde klart ud fra Enhedslisten side og sige, at vi sandelig gerne arbejder videre i den retning, som vi allerede er nået et stykke med med dette lovforslag.

Det er også en melding til fru Vibeke Peschardt om, at når hun nævner arbejdet med Hovedstadskommissionen, så er vi meget interesseret i det og også interesserede i at indgå i en dialog med SF og regeringspartierne om, hvordan vi bygger videre på de resultater, som er opnået her i denne runde.

Sonja Albrink (CD):

Ved første behandling nævnte jeg to forhold, som efter CD's opfattelse skulle undersøges lidt nøjere under udvalgsbehandlingen. Det var de forskellige konsekvenser af den måde, hvorpå man giver til nogle og tager fra andre, og det var også spørgsmålet om overudligningen.

Det vil altid medføre nogen knurren hos den part, der bliver taget fra, og der må så ske en politisk afvejning af, om der er tale om en rimelig og velbegrundet konsekvens af det, eller om der på nogle punkter opstår tilfældige og utilsigtede bivirkninger.

Ophævelsen af vejkrateret viste sig at være et punkt, som fik en række kommuner til at protestere. Som andre ordførere også har sagt, fik jeg også nogle henvendelser, bl.a. fra det amt, jeg selv er valgt i.

Her vil jeg godt bruge Give Kommune som et eksempel på det, der sker. Her ville man tabe 8 mio. kr. på bortfaldet af vejkrateret. Kommunen er arealmæssigt langt den største i amtet med 40.000 ha og et vejnet på 569 km vej. Det hænger sammen med, at kommunen er opstået ved sammenlægning af flere små kommuner. Men var Give Kommune i stedet for delt op i 2, så havde regnestykket jo set helt anderledes ud, så var der nemlig blevet udløst 2 gange det faste tilskud på de 7,5 mio. kr.

Så må man spørge sig selv: Er det rimeligt at bringe landkommuner med få indbyggere og mange kilometer kommunal vej i knibe på denne måde? Det mener vi ikke, og det har indenrigsministeren jo heldigvis også været enig i, og

ved fordelingen af de 50 mio. kr. af tilskuddet til de vanskeligst stillede kommuner vil mange af disse vejkriterieramte kommuner også blive hjulpet.

Det er fint nok, og vi synes også, det er et skridt i den rigtige retning. Men i CD havde vi gerne set, at de, der taber mest, også havde fået lidt mere ud af det. Derfor håber vi i CD på, at ministeren ved fordelingen af tilskuddet til de næste år vil tilgodese de kommuner, der stadig taber for meget, og måske ved fordelingen af den sidste del af tilskuddet til særlig vanskeligst stillede kommuner, hvor der - har jeg forstået - vil være endnu en hel del millioner at gøre godt med.

Det andet punkt, som vi ville have set nøjere på, var overudligningen. Her lå der et løfte til CD fra sidste års forhandlinger. Vi havde ønsket et stærk incitament til effektiv og korrekt ligning ude i kommunerne, som også gør, at man kan beholde en eventuel gevinst fra en ekstra ligningsindsats. Vi føler, at det løfte er blevet givet, og det er vi tilfredse med.

Jeg skal slutte med at sige: Vi stemmer selvfølgelig for ministerens ændringsforslag.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil godt takke Folketingets Kommunaludvalg for det grundige arbejde, man også under et stort tidspres har udført omkring dette lovforslag.

Det siger jeg så meget desto mere, som der både har været en stor spørgelyst, men også et meget grundigt arbejde i Indenrigsministeriet for at besvare spørgsmålene. Jeg siger det lidt på baggrund af hr. Hans Christian Schmidts indlæg, som nærmest stillede det op, som om man ikke var blevet klogere af at stille et spørgsmål og få et svar.

Hvis det er situationen for hr. Hans Christian Schmidt, så tror jeg, at det er på grund af en forudindtagethed imod dette lovforslag, som gør, at man ikke har villet blive klogere, for der er afgivet utrolig mange præcise oplysninger, som har været med til at kortlægge det samlede billede.

Så vil jeg til debatten om Amtsrådsforeningens og KL's involvering i dette lovforslag godt komme med nogle bemærkninger. Jeg bliver rørt næsten til tårer, når jeg nu hører Venstre og De Konservative lægge så umådelig meget vægt på, hvad de to organisationer nu måtte mene om dette lovforslag.

Jeg bliver ekstra rørt, når jeg tænker tilbage på det lovforslag, som vi lidt tidligere på dagen havde på dagsordenen, hvor det var fuldstændig uinteressant, hvad KL og Amtsrådsforeningen havde ment. Det var den lov, der drejer sig om kommuners og amtskommuners mulighed for at udføre opgaver for hinanden. På trods af at ordførerne afæskede Venstre og De Konservative, specielt Venstre, en mening eller blot et synspunkt omkring de to organisationers baggrund for at anbefale de lovforslag, var det ikke muligt at få en tilkendegivelse.

Jeg tror, at vi helt nøgternt på baggrund af både debatten under det tidligere lovforslag og så her må konstatere, at man vel - i hvert fald de to partier - tilsyneladende tager organisationerne til indtægt, når det er sådan, at man er enig med dem, og så lægger man ikke vægt på det, når man ikke er enig med dem. Ellers er der noget, der overhovedet ikke stemmer i det reaktionsmønster, man har oplevet fra de to partier i salen her i dag.

Så sagde hr. Torben Rechendorff, og det var jeg en lille smule forundret over, at det eneste sted, man har drøftet lovforslagene med de kommunale organisationer, er i finansieringsudvalget. Det eneste sted. Jamen det er det rette sted, man har drøftet det.

Jeg vil også godt kommentere den debat, der var om, hvorvidt det var fremgået af hørings svaret fra KL, om man blandede sig i udligningssspørgsmål. Det blev så citeret her fra talerstolen. Og det er sådan, at KL aldrig blander sig i udligningssspørgsmål. Så langt tror jeg, vi er enige. Men alt det, der ikke er udligningssspørgsmål, har man drøftet indgående i flere år.

Fra foråret 1992 til maj 1993 har man drøftet en lang række af de forenklingsemner, som nu er blevet indarbejdet i lovforslaget. I efteråret 1993 har man arbejdet med udligning på selvangiven indkomst og med mulighed for nye sociale kriterier. Og i foråret 1995 har man i finansieringsudvalget arbejdet med forenklingssmuligheder i forhold til udgiftsbehov, men man har også arbejdet med spørgsmål som selvbudgettering, enklere præsentation af udgiftsbehov, ajourføring af forskellige kriterier, fælles skatetryksfaktor i hovedstad, indførelse af en rent mellemkommunal udligning osv., osv.

Det vil sige, at de ting, som KL ikke vil og aldrig har villet blande sig i, nemlig pengestrømmen kommunerne imellem, har de ikke været involveret i, men hele det bagvedliggende arbejde har foregået siden foråret 1992. Og så

må det nok siges at være en tilsnigelse at skildre det, som om alle disse ting er faldet ned fra himmelen.

Så er det rigtigt, at organisationerne ikke har været enige, men jeg forstod også på hr. Torben Rechendorffs indlæg, at det heller ikke var dét, man efterlyste, men at det var nogle holdninger til det. Og det har man arbejdet meget grundigt med. Noget af det ligger direkte nedfældet i en betænkning. Den hedder 1250, og den har været – jeg vil ikke kalde det en bibel – men det har i hvert fald været en vægtig faktor i det arbejde, der er foregået omkring tilblivelsen af dette lovforslag. Så jeg vil godt distancere mig stærkt fra udtrykket »at det eneste sted, man har drøftet det, er i finansieringsudvalget«. Hvem sidder dér? Det gør de økonomiske ministerier, det gør Indenrigsministeriet, det gør Kommunernes Landsforening, og det gør Amdsrådsforeningen.

I øvrigt vil jeg godt lige i forbifarten minde om den reaktion, der er kommet fra Amdsrådsforeningen. Man sendte fredag den 28. april en pressemeddelelse ud, der som overskrift havde: »En acceptabel finansieringsreform«. Så det var altså ikke det helt negative billede, som man forsøger at tegne op.

Så vil jeg godt forholde mig til den debat, der har været om rige kommuner. Jeg synes, at specielt hr. Hans Christian Schmidt, men også lidt hr. Torben Rechendorff forsøgte at skabe et meget endimensionalt billede, sådan med at rige kommuner er dem, der først og fremmest er vel-drevne kommuner.

Jeg synes hr. Villy Søvnald gik meget kyndigt ind i en nuancering af det billede, for det er jo ikke sådan, at man kan sætte lighedstegn. En række af de danske storbyer er helt uden egen skyld i, at de har nogle sociale problemer.

Det er selve den tiltrækningskraft, de større bysamfund har, som gør, at de kommer til at fungere som magnet for den region, som de nu engang ligger i.

Derfor er det en forsimpning af debatten at sige, at de rige kommuner er dem, der er de vel-drevne, og de fattige kommuner er dem, hvor kommunalbestyrelsen og embedsmændene ikke løser deres arbejde ordentligt. Der er en lang række demografiske og sociale grundlæggende forskelle, der tilsammen betyder, at det ganske enkelt ikke er rimeligt at stille tingene op på den måde.

Så sagde hr. Hans Christian Schmidt i sit indlæg noget, som jeg simpelt hen ikke rigtig forstod, nemlig at det skulle være udtryk for dårlig

samvittighed over det lovforslag, der er lagt frem, at der er kommet et par ændringsforslag fra mig undervejs. Det blev også sagt, at der var tale om at forsøge at købe sig aflad.

Hvad er det dog for en måde at betragte en demokratisk proces på? Vi har lagt et lovforslag frem. Vi har naturligvis haft et stort forarbejde, som jeg nævnte, i finansieringsudvalget, men hvis ikke det var sådan, at man lagde øre til relevante indvendinger, der opstår undervejs i behandlingen af et lovforslag, hvad skulle Folketinget så overhovedet have en demokratisk proces for?

Jeg forstod nærmest, at det ville være en dyd, hvis det var sådan, at man som regering sagde nej, nej, nej til en hvilken som helst indvending, der kom. Det har vi ikke gjort.

Som jeg også sagde, da jeg var i samråd i Kommunaludvalget, mener jeg, at der var et hjørne af en pointe i det, der blev fremført om vejkriteriet. Derfor kom ændringsforslaget om øremærkning af en del af den særlige pulje, nemlig de 50 mio. kr., der først og fremmest vil blive fordelt til kommuner, som taber på grund af dette her, og som har et beskatningsgrundlag, der er under landsgennemsnittet, og derudover de andre ting, som jeg har redegjort for i Kommunaludvalget.

Skulle det virkelig være forkert, at man forholder sig til de ting, som man rent faktisk hører borgmestre komme og udtale sig om – og vi har jo netop fået beskrevet her, i hvor stort antal borgmestrene er kommet – og at vi så siger: Jo, et stykke ad vejen er det rigtigt, men vi er til gengæld ikke enige i, at man bare skal genindføre det gamle vejkriterium?

Det er jo i øvrigt en problemstilling, som også tidligere borgerlige regeringer har bøvlét med. Det har man gjort helt tilbage fra 1982, hvor der kom en betænkning, hvor man anbefalede en fjernelse af vejkriteriet. Det gjorde man ikke; i stedet fastlåste man det på det niveau, det havde i 1982.

Men det, vi har gjort, er, at vi som sagt har lyttet til de indvendinger, som vi syntes de var dækning for, og derfor er der stillet de par ændringsforslag, som nu engang foreligger.

Så vil jeg til diskussionen om København godt komme med et par bemærkninger. Hvis nu det havde været sådan, at det alene var et spørgsmål om, at man gerne ville tilføje København nogle penge, var der jo ingen grund til at lave hele dette store bøvl. Men det er også en fuldstændig forkert beskrivelse af problemstillingen.

Problemstillingen er, at vi nøgternt kan konstatere, at der er en række større byer – det er der på Sjælland, det er der i Jylland og i mindre grad på Fyn – som er blevet magneter for sociale problemer, og dem har vi gerne villet give, lad mig bare kalde det en slags hjælp til selvhjælp til at få løst.

Derfor er der ganske enkelt ikke dækning for skildringen af dette her som værende alene en særlig raffineret, men besværlig metode til at hjælpe København. Jeg vedkender mig fuldstændig retningen og motivet omkring dette her, nemlig at de kommuner, som objektivt set har de største sociale problemer, og som løser dem for en hel landsdel, her får et lille lift via de almindelige udligningsordninger. Dermed er vi så også med til at skabe en større trykthed i økonomien de pågældende steder.

Der er flere af ordførerne, der også derudover har været inde på København.

Hr. Torben Rechendorff talte om, at man ikke var afvisende over for, at der kunne gives forskellige former for støtte til København. Jeg tror, at det, der er brug for, også her er en hjælp til selvhjælp, og en af de rigtig gode måder, hvorpå Det Konservative Folkeparti kan være med til at give den hjælp til selvhjælp, er ved at gå ind i de politiske drøftelser om en hovedstadsreform med et lidt åbent sind.

Alt for længe har den problemstilling foreligget konstateret, men sådan, at man alligevel ikke rigtig har villet gøre noget ved den. Der vil vi være i stand til, hvis man i øvrigt lægger gamle fordomme bag sig, at give hovedstaden en mulighed for at fungere som et sammenhængende område, sådan at den virkelig får den særlige fremdrift, der skal til, for at den også kan markere sig som hovedstad i konkurrence med nabolandenes hovedstæder. Så der bliver en meget god lejlighed til at være med til at give den hjælp til selvhjælp.

Om styrelsesforholdene i København, som flere andre har været inde på, vil jeg godt lægge for med at demonstrere et åbent sind. Jeg kan da godt forestille mig, at én af de konklusioner, man når til, når Hovedstadskommissionens arbejde er færdigt og vi skal til at udmønte de her ting i praksis, f.eks. kan være, at man helt fjerner den særlige styrelsesordning, der er for København. Jeg synes i hvert fald, at tiden er inde til, at man stiller sig spørgsmålet: Kan det hele ikke rummes under én styrelseslov? Skal vi have en særlig for hovedstaden?

Dér vil regeringen være meget åben, og dér vil vi også kunne få samlet en række af de problemer op, som bl.a. hr. Keld Albrechtsen og fru Vibeke Peschardt var inde på. Jeg mener også at have lyttet mig til hr. Torben Rechendorffs indlæg på den måde, at det kunne vi godt komme i samtale om. Og det glæder jeg mig til.

Det sidste spørgsmål, jeg skal kommentere, er et, som mange har været inde på, og det drejer sig om vejkriteriet. Jeg var lidt inde på det før, men jeg vil godt besvare fru Sonja Albrinks indlæg ved at sige, at jeg er enig i, at der fortsat kan være nogle problemer omkring vejkriteriet. Derfor – jeg lyttede mig til, at det nærmest var stille som et spørgsmål – vil jeg godt her fra talerstolen sige, at jeg vil være villig til ved næste års fordeling af tilskuddene til særlig vanskeligt stillede kommuner at se særligt på det punkt.

Hvis der derudover skulle være kommuner, som har lidt ganske særlige tab – jeg mener at kunne huske, at fru Sonja Albrink nævnte Give Kommune – vil det naturligvis være sådan, at hvis der kan påvises helt særlige problemer, har vi jo selvfølgelig en pulje til særlig vanskeligt stillede kommuner, og dér vil vi så kunne tage de problemer op. Den pulje bliver jo fordelt efter nogle bestemte kriterier; en del af den bliver fordelt efter samråd med Kommunernes Landsforening, og endelig er der en del, som består af helt frie midler, som man kan søge. Dér må vi jo se på de ansøgninger, der kommer ind, og det er klart, at den problemstilling, vi nu har været igennem med hensyn til særlige tab på grund af vejkriteriet, naturligvis også fortsat vil være med i baghovedet.

De øvrige spørgsmål, der har været oppe i debatten, er vel for så vidt blevet besvaret ordførerne imellem, så jeg skal kun føje det til debatten, at jeg mener, at Kommunaludvalget i løbet af ros værdigt kort tid har leveret et flot stykke arbejde om en så vanskelig sag, som der er tale om her. Når jeg kalder den vanskelig, er det, fordi vi ved, at det altid sætter meget stærke følelser i gang, når der er tale om udligning, men jeg vil også godt vedgå, at det rent teknisk er et meget kompliceret område.

Til gengæld vil jeg godt tage stærkt afstand fra den del af hr. Torben Rechendorffs indlæg, hvor det blev sagt, at det ikke var muligt at få øje på forenklingerne. Det kan jeg nu ikke forstå. Det har jeg meget svært ved at forstå.

Er det ikke en forenkling af et system, hvor man tidligere og med stor ret har kritiseret, at

der var tale om ikke mindre end fire efterreguleringer, at vi her får det sat ned til at blive én efterregulering, og hvis man vælger det statslige skøn, bliver der slet ikke tale om nogen efterregulering? Hvis ikke det er en forenkling i anvendelsen af systemet, ja, så tror jeg, jeg må sige, at hr. Torben Rechendorff ikke rigtig har sat sig grundigt ind i selve principperne.

Det er klart, at matematikken i det fortsat er besværlig. Men det, der har været afgørende, og det, der har været vores drivkraft i regeringen, har været at finde frem til et system, der i anvendelsen var langt, langt enklere, end der har været tale om hidtil. Det er lykkedes, og derfor er vi tilfredse med, at der tegner sig et flertal i Folketinget for det.

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg vil gerne sige, at i Venstre har vi igennem Kommunaludvalget stillet 70 spørgsmål, og det er klart, at hvis man har det, har man ikke den holdning, at man ikke har modtaget information om et lovforslag. Nu er det jo ikke altid det samme, som at man mener, at man har modtaget klare svar hver gang. Det var, hvad jeg sagde.

Jeg sagde også – og det siger jeg fortsat – at indenrigsministeren ikke har kunnet dokumentere de faktiske ændringer på det kommunale område, som efter ministerens opfattelse har gjort det nødvendigt at ændre kriterierne for de kommunale udligningsordninger. Det er ikke noget, der efter min opfattelse skal ske gennem embedsfolk; det er noget, der skal ske politisk.

Vi har diskuteret det sociale kriterium indgående i dag, men jeg synes ikke, det har været præcist defineret. Selvfølgelig kan man definere det ud fra selve opstillingen, men at få dokumentation for de faktiske ændringer, som har medført det, ville have været spændende.

Jeg noterer mig også, at indenrigsministeren har noteret sig, at jeg sagde noget om at købe aflad. Jeg mener helt klart, at når man tager så vigtigt et element som vejkriteriet ud af en kommunal udligning og man så bagefter puffer en lille klat ind på 50 mio. kr., som man henter og samler op lidt hist og her, er det – sådan ser det i hvert fald ud, når man står udefra og kigger ind – for at få nogle kommuner til at holde mund.

Det er jo klart, at det er ikke lykkedes, for det vil ikke gøre et stort nok indtryk på kommunerne, for de kan jo se på tallene, hvad de mister.

Så jeg vil i grunden ikke kommentere det yderligere, blot sige, at det har været argumenterne herfor.

Lad mig så yderligere sige, at hvis det er rigtigt, at forligspartierne, når de har modtaget indvendinger, har gjort det, at de har rettet forslaget lidt ind, så må jeg sige, at alle de mange, mange, mange øvrige deputationers holdninger altså ikke har vægget nok til, at der kunne ske ændringer.

Torben Rechendorff (KF):

Jeg skal, som det hedder, ikke forlænge debatten, men alligevel komme med et par enkelte bemærkninger til indenrigsministerens svar – som jeg takker for – og sige, at jeg normalt har den grundholdning, at selve sagen ikke skal blive væk i formaliteter og procedurer. Det er jo sådan set ikke så vigtigt.

Alligevel bliver jeg nødt til at sige noget om det med KL og Amtsrådsforeningen. Når nu ministeren vil gøre det til et spørgsmål om, at vi formentlig gerne hører KL's og Amtsrådsforeningens svar og udtalelser, når vi kan bruge dem i vores argumentation, og er ligeglade med dem, når vi ikke kan bruge dem i vores argumentation, så bliver jeg nødt til at sige til ministeren, at det, som jeg angriber regeringen for, fortsat er, at man på udkaststadiet ikke engang rådførte sig med de to foreninger, som man plejer at rådføre sig med.

Det har vi taget til efterretning; sådan er det jo. Senere fik de det så, og så udtalte de sig. Og de har væsentlige bemærkninger, ganske rigtigt ikke om måden, hvorpå selve udligningen er tilrettelagt – det ved vi – men jeg bliver nødt til at sige til ministeren, at der ikke er tale om, at vi mener, at vi kunne »bruge« KL på anden måde, end at vi forventede at få et sagligt svar. Det har vi også fået fra KL. Vi har bare fået det på et tidspunkt, hvor der ikke var mulighed for at ændre noget som helst.

Så er det ikke forbigået min opmærksomhed, at ministeren ikke kan forstå, at jeg ikke kan forstå, at der er en forenkling i det fremsatte forslag. Derfor skal jeg sige, at det dér med de fire efterreguleringer, som unægtelig er blevet reduceret, kan jeg altså godt forstå, men jeg kan ikke se, at det, som alle kommunalfolk har efterlyst i årevis, nemlig en forenkling i selve udligningen, skulle være gennemført.

Og så skal jeg blot til sidst sige, at jeg går ud fra, at det, når ministeren beder om vores positive medvirken i drøftelserne af den nye hovedstadsordning, skal ske i kølvandet på den kommissionsbetænkning, der ser dagens lys, for lige i øjeblikket er vi jo altså afskåret fra enhver dis-

kussion, fordi ministeren har nedsat det, hun kalder for en kommission med 5 embedsmænd. Jeg er godt klar over, at der har været en midtvejshøring, hvortil vi har været indbudt, men diskussionen må vel komme efter kommissionen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Udligningsreform). (L 245).

Ændringsforslag nr. 1-4, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat og forskellige andre love. (Tilbud om budgetsikkerhed ved statsgaranteret udskrivningsgrundlag samt ændringer som følge af kommunal udligningsreform). (L 246).

§ 1, ændringsforslag nr. 1, § 2, således ændret, §§ 3-8, ændringsforslag nr. 2-4 og § 9, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Anden behandling af lovforslag nr. L 176: Forslag til lov om forældremyndighed og samvær.

Af justitsministeren (Bjørn Westh).

(Fremsat 22/2 95. Første behandling 7/3 95. Betænkning 23/5 95).

Der var stillet 14 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Margrete Auken (SF):

Vi har i SF lovet at redegøre for vores holdning til to af de stillede ændringsforslag her ved andenbehandlingen, og jeg skal meddele, at det ændringsforslag, der drejer sig om indstillingen fra Børnerådet om udtrykkelig at forbyde, at man slår sine børn sådan i voldsomt omfang, vil vi naturligvis stemme for. Det giver næsten ikke mening, at Folketinget er med til at nedsætte et Børneråd og man så bagefter ikke tager dem alvorligt. Der er jo ikke tale om, at man i det her forslag vil gøre enhver slags afklapsning til noget, der skal retsforfølges. Så det stemmer vi for.

Det andet forslag, der drejer sig om tvungen rådgivning, kan vi derimod ikke støtte. Vi vil undlade at stemme til det. Vi synes, rådgivning er en god idé – det har vi sagt mange gange – men vi mener ikke, det giver mening at påtvinge folk en rådgivning, de ikke vil have. Det bliver altså noget ejendommeligt noget. Så dér må Enhedslisten undskylde, dér får de ikke vores støtte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§ 1 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 14 stemte for, 87 imod.